

DÁTUM

SZABADELVŐ
POLITIKAI
NAPILAP

II/31.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

Mégfélemlítés

Nyíltan sajtópárti, ám leplezetten sajtóellenes, nyíltan nyilvánosságpárti, de burkoltan cenzúrabarát vélemények ütökötének zaja a parlamenti vitában elnyomta a szabadsajtó értékei védelmében felhozott érveket. *Megszületett az új sajtóregula. A személyiségi jogok megsértése* címén a bíróság ezután ötszázezer forintig terjedő bírsággal sújthatja a vétkesnek talált szerkesztőseket.

És még jó, hogy a sajtó most ennyivel megúsza. Hisz akadt olyan indítvány is, hogy ezt az összeget – amely egyébként nem is az ügy sértettjét illeti – egymillióra kellene emelni: az új lapok indítását pedig jelentős óvadék letételéhez kellene kötni. Csak zárójelben jegyezzük meg: az elfogadott törvényt módosítással sem a jogi bizottság, sem az illetékes miniszter nem értett egyet. Nem kell találgatni, mi indukálhatta a béklyóitól megszabadult szabad sajtó első lépései ellen induló támadásokat, a nemegyszer kifejezetten sajtóellenes hangulatot. Ez a sajtó adott hírt a képviselői visszahívásokról, ez a sajtó adta közre a bős-nagyvárosi vízlépcső mellett szavazó honatyák nevét, bírálta meg legutóbb a nyílt szavazás ellen fellépőket. Ez a sajtó már minisztereket is megbuktatott. Mondhatnánk, ez a sajtó felcseperedett.

Nem hinném hát, hogy jó irányba tartana a jogalkotás akkor, ha néhány szélsőséges példából kiindulva, mégis általánosságban ítéli meg és ítélteti el a sajtót, az újságíró szakmát. Ha egyfajta büntető jellegű szankció beiktatásával igyekszik azt – úgy mond – megregulálni, a bírsággal „kifejezésre juttatva azt a társadalmi rosszállást, amit

a jogsértés kiváltott” – hogy a törvény indoklását idézzük.

Hangsúlyozzuk: nem az ellen van kifogásunk, hogy a jogsértő elnyerje „jutalmát”, de attól tartunk, hogy az új rendelkezés inkább a megfélemlítés, mintsem a megelőzés eszköze lesz. Hiszen, mint mondtuk, az így kiszabott összeget nem is a sértett kapja, aki ezért nem is lesz érdekelt a perindításban. A nem vagyoni kártérítés alkalmazási köre pedig a Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása nyomán nemrégiben egyébként is kibővült. A jogsértővel szemben történő fellépés jogi arzenálja eddig is gazdag volt. Az újonnan bevezetett bírság viszont az iménti vagyoni követelések érvényesítését sem zárja ki. Magyarán, a jogsértő vagyoni elégtételhez juthat – feltéve ha azt megítéli számára a bíróság. Kétségtelen, napjainkban rendkívül megnőtt a sajtó felelőssége. Sokak szerint ez ma az egyetlen „legitim” hatalom. Indokolt tehát, hogy törvényes garanciák korlátozzák. S fel kell szólalni a felelőtlen híresztelések, a szennylapok rágalmozói ellen is. Hiszen a sajtó mégsem válhat a felelőtlen híresztelések terepévé.

Ugyanakkor arra is emlékeztetünk: *Az igazság csak konkrétum lehet! Vissza kell tehát utasítani a sajtót „általában” érő bírálatot. Nincs ugyanis ma annyi újságíró elmarasztaló konkrét érv – sajtóperben hozott ítélet – amivel a sajtó megregulázását célzó mostani törekvéseket igazolni lehetne.* Főként, ha a gyakran mondvacsinált érveket a mérlegen a sajtószabadsághoz fűződő nyomós közérdek mellé helyezzük.

Bodnár Lajos

Eltűnik a megosztottság

Tőkés László temesvári lelkész, a romániai Nemzeti Megmentési Front tanácsának tagja hétfőn Gyulára látogatott. A magyarok és románok által lakott Körös-parti várossal ismerkedett. Elsőként a város gazdasági és kulturális intézményeinek vezetőivel találkozott, majd a református gyülekezeti házban a város vezető értelmiségieitől szólt arról a mesterséges szakadékról, amelyet az egyház és a társadalom közé a letűnt politika állított, s amely megosztottság lassan mindkét országban eltűnik.

A nemzetiségi kérdéssről szólva úgy vélekedett, hogy az elhallgatással nem oldható meg. A probléma a több évtizedes elfojtottságból a felszínre tört

Romániában is; ez természetes, és ne kedvetlenül el senkit. Az alulról építkező demokrácia a nemzetiségi kérdést is meg fogja oldani.

A megelőző magyar kormányokat felelősnek mondotta azért, amiért évtizedekre leírták a romániai magyarságot, kiszolgáltva ezzel a diktatúrának a népet.

Kijelentette: pár éve a magyar külpolitika felelősön foglalkozik az erdélyi magyarság ügyével.

A találkozón a megyei kórház vezetői arra kérték vendégüket, hogy segítsen nekik kiépíteni kapcsolataikat a határmenti romániai városok kórházaival.

(folytatás az 5. oldalon)

Fagyos félelmek

(Emlékezés a bizonyos „hideg napok”-ra a 3. oldalon.)

Kisvállalkozói krimi

(Adóhatósági jellemrajz a 8. oldalon.)

Egy tehetséges iparművész keze munkáját dicséri ez a remekbe szabott szöttek, avagy sorozatgyártmány? („Egy kiállítás képei” és némi magyarázat a 4. oldalon található.)

A vádemelés közérdek

„Lamberg szívében kés, Latour nyakán kötél” – örvendezett Petőfi 1948-ban, amikor népítélet végzett a császári önkényuralom két gyűlölt képviselőjével. „Hatalmas kezdesz lenni végre, nép” buzdította a költő a forradalmi tömeget.

Magyarországon ma nem hány véres tajtéket forradalmi hullám, az átmenet békés az egypárti diktatúrából a demokratikus jogállamba. És ha ezt a békés átmenetet olykor csöndes forradalomnak nevezzük is, máskor némi keserűséggel állapítjuk meg, hogy vannak ennek a békességes csöndnek hátrányai. Nagyon is lassan mennek a dolgok, elhúzódnak az intézményes változások, főleg pedig a mozdulatlan-ság nyomasztó a hatalmi gépezet különböző szintjein. Kivált az alsókon.

Közben pedig nem múlik el gyűlés, akármelyik párté, hogy el ne hangzanék az egyre türelmetlenebb kérdés: Hát a felelősökkel mi lesz? Nem hihetnek az emberek a változások marandóságában, amíg a régi hatalmasságokat ott látják továbbra is maguk fölött. Nem bízhatnak az igazság erejében, amíg jogaik megcsúfolói a helyükön ülnek, vagy épp csak helyet cseréltek. Nem oldódhatnak a félelem, amíg a törvény messzire látszó magaslatáról ítélet nem hangzik el a legfőbb bűnösök fölött. Mert nemcsak tévedések, de súlyos bűnök is történtek.

Nem akarunk boszorkányüldözést – hangoztatja az SZDSZ. Nagyon helyes, a lejárt hatalmi gépezet sok száz-ezermi kis közegén, eszközén elverni a port oktalanság lenne. A közigazgatás és a gazdaságirányítás alsó- és középszintű szakembereinek tízezreit egyszerűen szélnek ereszteni országpusztítás lenne. De a legfőbb felelősöket se vonjuk felelősségre?

Nem a politikai tévedések elkövetőit kell bíróság elé állítani és nem is a piszlicsáré helyi visszaélések, csalások és korrupciós üzemek száz-ezermi kis elkövetőjét. A politikai tévedés ugyan akár egy egész országot tönkre tehet, de a földkerekség egyetlen törvénykönyve sem bünteti. Ha meg azokat akarnánk büntetni most, évek és évtizedek után, akik jogosulatlanul szedegették maguknak a hűsöfazékból, akkor sosem érnék a pörök végére. Vannak azonban más jellegű ügyek, másféle vétkesek.

Nem kerülhetik el a vádlottak padját, akik a maguk politikai céljait a törvények egyértelmű megsértésével hajszolták. Még akkor sem, ha egyéni hasznuk forintnyi sem volt rajta. És bíróság elé kell állítani azokat, akik országos üzemekkel teremtették meg a korrupció mindent körülvevő légkörét, példát és igazolást kínálva a kis helyi visszaélések tettesének.

(folytatás a 7. oldalon)

Koszovo

Koszovóban immár több tucatnyira rúg az áldozatok száma, ott már aligha lehet szó békés megoldásról. A rendőrség már nem oszlat, csak lő. És ez senkinek sem tetszik – Nyugaton sem...

Koszovóban február 5. az általános gyász napja. Az autonóm tartomány közel másfél millió albán nemzetiségű lakosa halottait temeti. Az ellenzéki demokratikus pártok és szervezetek felszólították a vállalatok és intézmények dolgozóit, hogy délután 2 órakor tartsanak 5 perces gyászszünetet, szőljanak meg a szirénák, s a lakások ablakaiban gyűjtsanak gyertyákat, ezzel adózzanak a közel kéthetes drámai tiltakozó tüntetések 27 halott áldozatának. A koszovói kommunista szövetség tartományi bizottsága hétfői pristinai ülésén eddigi kemény vonalát fenntartva az elmúlt két hét több százezer embert megmozgató tiltakozó tüntetéseit és sztrájkjait az albán nacionalisták és szeparatisták „pusztító támadásaiként” értékelte, s kifejtette, hogy azok a szocialista forradalom vívmányait, a föderatív Jugoszlávia alkotmányos rendjét és integritását veszélyeztetik. A plénum központi beszámolója azt állította, hogy a koszovói kommunisták nyilvánosan és világosan elkötelezték magukat a demokratizálás és a többpártrendszer bevezetése mellett, de elfogadhatatlannak minősítette a már működő ellenzéki demokratikus pártok és alternatív csoportok tevékenységét azzal az indoklással, hogy egy nemzetiségűek. A tartományi pártbizottság követelte a tüntetések szervezőinek felkutatását és megbüntetését, s hevesen bírálta az autonóm tartományról kialakított szlovéniai és horvátországi nézeteket.

SZKP

Az SZKP kész a társadalomban betöltött politikai vezető szerepét a más politikai erőkkel folytatandó demokratikus küzdelemben kivívni, s lemond mindenfajta jogi és politikai előnyről. Ebben összegezhető az SZKP Központi Bizottságának hétfőn megkezdődött ülésén előterjesztett főtítkári beszámoló egyik legfőbb új gondolata.

A szovjet társadalom – növekvő pluralizmus által kísért – széles körű demokratizálódása olyan folyamat, amely egy adott szakaszban elvezethet pártok létrehozásához is – fejtegette ki Mihail Gorbacsov, majd hozzátette: Az SZKP kész ezen új körülmények között együttműködni és párbeszédet folytatni minden szervezettel, amely az alkotmány és a benne rögzített társadalmi rendszer talaján áll.

Gorbacsov hangzott: pártja – szigorúan demokratikus keretek között – harcolni fog a vezető szerepért, lemondva minden jogi és politikai előnyről. Programját előterjesztve

Nehéz átalakulás

az SZKP kész azt vitában megvédelmezni, kész együttműködni más társadalmi, politikai erőkkel. A szovjet szövetségi állam jövőjét meghatározó gazdasági viszonyok megváltoztatásának és a nemzetiségek közötti súlyos problémák megoldásának kapcsán utalt arra, hogy a Legfelsőbb Tanács hamarosan törvényt dolgoz ki a tulajdonviszonyokról, a földről, a helyi öngazgatásról, az adózásról, törvény fogja elhatárolni a központ és a szövetséges köztársaságok illetékességi köreit. A beszámoló nemzetközi része a leszerelésről folyó tárgyalási folyamatok előrelendítését, a párbeszéd és a kölcsönös megértés elmélyítését, az európai közös ház építésének feladatait emelte ki. Ennek keretei között szólt arról, hogy szükség van a kelet-európai országokhoz fűződő szövetségi kapcsolatok korszerűsítésére.

Végezetül arról beszélt, hogy szükség van a párt felső vezetési struktúrájának átalakítására.

Kis nemzet nagy tett

A Szlovén Kommunista Szövetség (SZKKSZ) kivált a Jugoszláv Kommunista Szövetségből (JKSZ), s ezzel lezárult a JKP utódaként 1952-ben létrehozott JKSZ közel négy évtizedes története. Az ország jelenlegi erős nemzeti megosztottságait tükrözve minden köztársaságban másként magyarázzák és értékelik az SZKKSZ vasárnap Ljubljánban lezajlott köztársasági konferenciájának határozatát, amely a JKSZ két héttel ezelőtt megszakadt rendkívüli kongresszusát befejezettnek nyilvánította, s kiemelte, hogy a szlovén párttagok többé nem tagjai a JKSZ-nek.

Albán vaskarika – fából

Az Albán Munkapárt Központi Bizottsága január 22–23-i ülésén számos reformintézkedést hozott a gazdaság és a politika területén. Megerősítette ugyanakkor a párt igényét a hatalom monopoliumára. A KB-ülésről az ATA albán hírgyűjtemény vasárnap tett közzé részletes beszámolót.

A központi bizottság határozata egyebek közt kimondja: az állami vállalatoknak viszonylagos függetlenséget kell adni, összhangban a szocialista gazdaság törvényszerűségeivel. Decentralizálni kell a tervezést, vagyis a központból a körzetekbe, illetve a vállalatokhoz kell utalni ezt a feladatot. Nagyobb hangsúlyt kell helyezni az állami vállalatoknál a gazdaságosságra, a mezőgazdaságban pedig támogatni kell a szövetkezeti parasztság önálló piaci fellépését.

Ezen kívül lehetővé akarják tenni, hogy a jövőben – ugyanabban a körzetben – többen is indulhassanak jelöltként a parlamenti választásokon – feltéve, hogy a kommunista párt elfogadja személyüket. Emellett bizonyos párt- és kormányzati tisztségekben korlátozni fogják a hivatalban tölthető időt.

A jelek szerint a jövőben több jogot élvezhetnek és nagyobb jogbiztonságban élhetnek az albán állampolgárok. Így például engedélyezni fogják, hogy magán személyek meg is vásárolhassák lakóházukat. Tervbe vetik azt is, hogy – a bíróságok tevékenységének összehangolása végett – igazságügyi minisztériumot hoznak létre.

A VILÁG HÍREI

– A román vezetők a múlt hét végén a Varsói Szerződés főparancsnoka előtt megerősítették, hogy Románia feltétlenül hozzá kíván járulni az enyhülés folyamatához, az európai bizalom és biztonság erősítéséhez. Rövid romániai látogatása végzetével Pjotr Lusev hadseregtábornok, a VSZ-tagállamok egyesített fegyveres erőinek főparancsnoka számolt be erről. Lusev elmondta: a hét végén Bukarestben Petre Roman kormányfővel és Nicolae Militaru hadseregtábornokkal, nemzetvédelmi miniszterrel a Varsói Szerződés tevékenységéről, a román hadsereg fejlesztésének kérdéseiről és a bécsi haderőcsökkentési tárgyalások fejleményeiről tanácskozott.

– Kína nagy fontosságot tulajdonít a kínai és az amerikai nép közötti barátságának és a két ország közötti kapcsolatoknak – jelentette ki az amerikai képviselőház volt tagjainak Pekingben tartózkodó csoportja előtt Li Peng, kínai miniszterelnök.

– Az NDK-ban február 24–25-én tartja választási kongresszusát a Demokratikus Szocializmus Pártja (DSZP). Az eredetileg képest három héttel előrehozott eseményen a küldöttek megvitatták és jóváhagyják a párt választási programját, a választási hadjáratot kapcsolatos feladatokat, és megválasztják a DSZP jelöltjeit. Ezenkívül döntenek a pártprogram kiegészítéséről és a vezetőség új tagjairól.

Mint a DSZP vezetősége vasárnap bejelentette, a párt a birtokában lévő vállalatoknak az elmúlt 20 évben képződött nyereségéből több mint hárommilliárd márkát

befizet az állami költségvetésbe. A vezetőség „az ország bonyolult gazdasági helyzetével” indokolta az államháztartásnak juttatott „támogatást”. Ez az oka annak is, hogy a DSZP megváltja cégeinek többségétől, amelyek szintén állami tulajdonba mennek át.

– Szokatlan fejlődést mutatott rendkívüli kongresszusán a BKP, amely mindig is sztálinista és ázsiai típusú párt volt – jelentette ki egy vidéki nagygyűlésen Zseljo Zselev, a bolgár ellenzékét tömörítő Demokratikus Erők Szövetségének elnöke. Maga a kongresszus és az ott elfogadott dokumentumok a BKP „szokatlan evolúcióját” mutatják, azonban mindez nem elég, nincs összhangban a bulgáriai folyamatokkal, a kelet-európai és a nemzetközi fejleményekkel.

– „Minden”, amit teszünk, azért van, hogy elkertüljük a forradalmat” – mondta vasárnapi tévényilatkozatában Frederik Willem de Klerk, dél-afrikai államfő. De Klerk pénteken jelentette be a parlament előtt: eltörlik azt a harminc évvel ezelőtt hozott rendeletet, amellyel betiltották a faji elkülönítés ellen küzdő Afrikai Nemzeti Kongresszust (ANC). Ezzel összhangban hamarosan szabadon engedik Nelson Mandelát, az ANC bebörtönzött vezetőjét. De Klerk johannesburgi tévényilatkozatában elismerte, hogy a pretoriai kormányzat lépései kockázatosak. Szerinte azonban inkább ezt a kockázatot kell vállalni, mint a zsákutcában való veszteglés veszélyeit.

– Csehszlovákiában külön bankszámlát nyitottak, hogy a lakosság önkéntes pénzadományokkal járulhasson hozzá az új állami címer bevezetésével járó költségekhez. Václav Havel államfő a csehszlovák parlament január 23-i ülésén indítványozta, hogy az ország nevéből hagyják el a szocialista jelzőt és térjenek vissza a Jagellók idejéből származó történelmi címerhez, amely a cseh és szlovák állami címerek kivételével a Morvaországot jelképező sást is. A címer megváltoztatását még nem szavazta meg a csehszlovák törvényhozás.

– A szavazatok várhatóan valamivel több mint ötven százalékának megszerzésével a középpjobb ellenzék győzött a vasárnapi általános választásokon Costa Ricában. Az új államfő Rafael Angel Calderón Fournier lesz, aki május 8-án veszi át a tisztséget Oscar Ariástól. A hivatalos részeredmények kivetítésével már győztesként elismert Keresztényszociális Egységpárt az 57 parlamenti képviselői helyből 29-re számíthat, míg az eddig kormányzó Nemzeti Felszabadulás Pártja valószínűleg 25-öt kap.

– James Baker amerikai külügyminiszter új afganisztáni rendezési javaslatot visz Moszkvába: Mohammad Nadzsibullah elnök posztján maradna az általános választásokig. Washington eddig ragaszkodott, hogy Nadzsibullah és kormánya távozzék, mielőbb megkezdődnek a tárgyalások a rendezésről.

Alakuló törvények

Az NDK Népi Kamarája hétfői ülésén megengedhetetlennek nyilvánította és betiltotta a szélsőjobboldali republikánusok tevékenységét az országban. A tilalom vonatkozik a republikánusok más nyolc fellepő esetleges utód-szervezeteire is. Ugyancsak határozatban rögzítette a Népi Kamara a véleménynyilvánítás, a tájékoztatás és a sajtó szabadságát. Ennek értelmében minden állampolgárnak joga van véleménye szabad kifejtésére, szóbeli, írásos vagy nyomtatott információ megszerzésére és továbbítására. A tömegtájékoztatási eszközök mindennemű cenzúrázása tilos. A rádió, a televízió és az ADN hírgyűjtemény független közjogi intézmény, amely nem tartozik a kormány felügyelete alá.

A kerekasztal-tárgyalások résztvevőinek javaslatára a Népi Kamara létrehozta a tömegtájékoztatási eszközök ellenőrző tanácsát. A rádió és a televízió főintendánsa, valamint a hírgyűjtemény vezérigazgatója beszámolási kötelezettséggel tartozik a tanácsnak. A főintendánsokat és a vezérigazgatókat a miniszterelnök nevezi ki és az ellenőrző tanács erősíti meg őket tisztségükben.

Ismét-koszorút vitt magával a Duna vize január huszadika táján Újvidéknél azoknak emlékére, akiket 1942 dermesztő januárjában, soha eléggé meg nem siratható módon vérengző magyar katonák és csendőrök öltek halomra és löktek a Duna jege alá. Az idén még vallási kegyeletadás is tetőzte a korábbi években már meghonosodott állami megemlékezést. A korábbi években riportokat is lehetett olvasni illetőleg azokról a szomorú eseményekről, többek között az itteni magyar nyelvű sajtóban is. És olvasták az emberek ezeket a szörnyű beszámolókat. Olvasták a szerb áldozatok hozzátartozói, olvasta a kevés számú megmenekült zsidó is.

Vajon bennük is felmerült-e ugyanaz a kérdés, ami felmerül ilyenkor a magyarokban is: felemás ez a kegyeletadás! A megtorlás áldozatairól valakinek még el kellene számolnia.

A tankönyvek azt tanítják, hogy a majd fél évszázaddal ezelőtti újvidéki hideg napok idején mintegy 3000–4000, főleg szerb és zsidó polgár esett a vérengzés áldozatává. A korabeli magyar hatóság, tudjuk, képtelen volt összeszedni magának annyi bátorságot, hogy ország-világ előtt bevallja, mi is történt Újvidéken és környékén, amelyet Sajkásvidéknek is szoktak nevezni még abból az időből, amikor az éppen háromszáz évvel ezelőtt idetelepődő, a törökök bosszúja elől, a mai Kosovo vidékéről menekülő, és az akkori Magyarország meglehetősen gyéren lakott területein új hazára lelő szerb lakosság folyamóri szolgálattal vállalt a mocsaras-vizenyős vidéken. Hiába agítált Bajcsy-Zsilinszky Endre és az ugyancsak a magyar parlament tagjaként számon tartott újvidéki szerb úr, a gazdag földbirtokos Dungyerszki magánál a legfőbb hadúrál; a főbűnösöket futni hagyták még akkor is, amikor – a háború végső kimenetelét is látva már – majd két év eltelte után tessék-lássék megkezdődött a felelősségrevonás. Pedig ekkor már elég

Jugoszláviai levelezőnkől

Felemás kegyeletadás a vízparton

nyilvánvaló volt, hogy az 1942-es vérengzésnek folytatása lesz majd.

Abban kevesen hittek mind az áldozatok, mind pedig a vétkesek között, hogy a számonkérés olyan gyorsan és olyan kegyetlenül fog majd bekövetkezni. Nem kevésbé kegyetlenül, mint ahogy az újvidéki razzsiát lebonyolították. Csakhogy a razzsiának már hatalmas irodalma van, akár az áldozatok névsorát is összeállíthatnák annak az emlékszóbornak a talapzatára, amely a vérengzés mementójául emeltek a péterváradival átellenben az újvidéki Duna-partra; ezzel szemben a megtorlás, a véres bosszú áldozatairól mind a mai napig tilos, halálos vétek még csak beszélni is. Pedig amikor eme későbbi áldozatok hozzátartozói a kegyeletadásról olvasnak a januári újságokban, óhatatlanul felvetődik bennük a kérdés:

Hát a mi áldozataink?

„Szinte rezzenetlen – a helyzethez illően szólva – temetői csönd borítja a megnagyobbított országrészekről elsettek, eltűntek birodalmát”, írja Für Lajos: Mennyi a sok sírkereszt című tanulmányában, utalva arra, hogy Magyarországon több mint negyven éven át illetlenség volt szóba hozni a második világháború magyar áldozatait, de arról ő sem tesz említést, hogy milyen következményekkel járt a jugoszláviai kisebbségre nézve, ha irodalmi műben, akár csak távoli célozgatásokkal szóba hozza a háború végi atrocitásokat, amelyeket az itteni kisebbségek, elsősorban a németek és a magyarok ellen elkövettek. Az Újvidéken élő Burányi Nándor egy kisregényében (Összeroppanás), a – Magyarországon élő – temerini származású Illés Sándor pedig a Budapesten kiadott Siratóban

dolgozta fel a témát. Rövidebb lélegzetű, de nem kevésbé döbbenetes módon írt erről egy másik magyarországi író, Cseres Tibor is: előbb megírta a szerb- és zsidóirtást a Hideg napokban, majd – maga is mondja – sokáig várt arra, hogy valamely szerb író társa majd csak megírja a könyv párját, amely a magyarok irtásáról szól volna.

Hiába várta! Végül írt egy döbbenetes novellát, tulajdonképpen hiteles történetet arról, hogy a Zombor melletti Bezdánban hogyan hajtották a falu magyar lakosságának nagy részét, elsősorban a férfiakat, a labdarúgó pályára, és ott a „Szép vagy, gyönyörű vagy, Magyarország” lemez bejátszott dallama mellett halomra gyilkolták őket. El is kobozták itt Jugoszláviában annak a folyóiratnak minden példányát, amelyben a novella megjelent. Illés Sándor könyve sem került a jugoszláviai terjesztőhálózatba, annál többen hozták be Magyarországról titkon maguknak. Burányi pedig nyilván sokat mesélhetne arról, hogy rá milyen következményekkel járt az Összeroppanás megírása, ha volna hozzá bátorsága.

„Újvidéken a Magyar Közművelődési Szövetség tagjait azzal terelték össze, hogy közmunkára viszik őket, majd az összetertelt 1200 embert a sportpályán halomra géppuskázták”. A már említett Für Lajos idézi ezt a mondatot Sulyok Dezsőtől. Újvidék azonban csak egy volt az 1944-es megtorlások színhelyei közül. Zsiblyán is volt vérengzés 1944 őszén, akkor onnan úgy kiirtották a magyarokat, hogy azóta sincs a falunak számottevő magyar lakossága, templomuk elhagyatottan áll a szerb temp-

lom mellett. Hasonló a helyzet a szomszédos Csúrogon is. De említhetjük szinte bármelyik bácskai magyarlakta helységet: Temerinből gyűjtőtáborba vitték a felnőtt férfilakosságot, szinte maradéktalanul; mielőtt azonban gyalog behajtották volna őket a húsz kilométerre eső Újvidékre, előre elkészített lajstrom alapján kiválasztottak közülük vagy százat, akiket a maguk által megásott sírba halomra lövöldöztek. Közülük menekült meg az az egy, akinek az elbeszélése nyomán Illés Sándor megírta a Siratót. Becse, Péterréve, Magyarakanizsa, Adorján, Szenttamás... Van-e vége a magyarok lakta helységek gyász-lajstromának? Tudja-e valaki is, hány áldozat sírját kellene koszorúzni az idő tájt, amikor Vajdaságban a felszabadulás napját ünneplik a helybeliek?

Jaj, dehogyan kellene ezt a vérengzést is megbosszulni! Annyit azonban elvár az elkövetők nemzetétől a történelem, hogy ne úgy adjon számat ezekről az eseményekről, ahogyan azt Feketealmy-Czeydner Ferenc tette a magyarok nevében a szégyenteljes felélelősségrevonás idején, még a Horthy-korszakban. Az ilyet sokkal kíméletlenebb számonkérés követheti, ahogy Feketealmy és társai esetében ez meg is történt.

Arra az újvidéki emlékszóborra tehát, amelyet januáronként megkoszorúznak, és amelyek mellől a Dunába dobják a kegyelet koszorúit, mást is fel kellene írni, nem csupán azt, ami jelenleg olvasható rajta: A fasiszta terror áldozatainak 1941–44. Valami olyan szöveg kívánkozik oda, amelyben ott vannak azokat az áldozatokat is, akiket más nemzetek félrevezetettjei tettek jeltelen sírba, temetőszéli árokba, a Tiszába, a Dunába, s akiknek azóta sem lehet koszorút vinni a sírjára, legfeljebb titokban szolgáltatnak értük gyászmisét. Úgy október táján, amikor a felszabadulási díjakat osztják ki a hivatalos szervek.

Rosenthal Károly

Ceausescu vészlám্পái

A nemzetiségi jog – szeparatizmus

A Ceausescu-diktatúra, mint annyi másra, a szeparatizmus fogalmára is rányomta félreismerhetetlen bélyegét. A szeparatizmus a hivatalos szóhasználatban a társadalomra nézve veszélyes tendenciának számított, ugyanígy, hogy még most is vészjelző piros lámpák gyúlnak ki az agyokban, ha a szeparatizmus szó valahol is elhangzik. A romániai magyar kisebbségre hárul az a feladat, hogy szorgalmazza kisebbségi helyzetének mielőbbi rendezését. Az ilyen törekvések ne keltsenek megbotránkozást vagy gyanakvást, mert ez ma éssztársadalmi érdek. Ha most a magyarság télenkedő lenne, jogosan vádolhatnák szeparatizmussal. „Ahhoz, hogy egyéni és közösségi jogaink ne maradjanak meg holt betűnek, helyre kell állítanunk az utóbbi évtizedekben szétzilált intézményrendszerünket, ezen belül legelsőbb az oktatási hálózatot, óvodától az egyetemig. A gyakorlat terén azonban jelentkeznek nehézségek. Sajnos, megtörténik, hogy értetlenségbe, jogos követeléseink rosszhiszemű értelmezésébe ütközünk. Ha például évszázados hagyományú magyar

tannyelvű iskoláinkat pár évvel ezelőtt megkérdőztünk nélkül vegyes tannyelvűekké alakították, s most azt kérjük, hogy az a néhány román osztály költözzék át a másik iskolába, s onnan jöjjenek ide a magyar osztályok, akkor rögtön akad valaki, aki felkapja a fejét és azt mondja: mi ez a szeparatizmus? Amikor iskoláinkat vissza akarjuk állítani eredeti állapotukba, ezt nem a románokkal szembeni rosszindulatból tesszük, hanem avégett, hogy az iskolai élet zökkenőmentes legyen, kinek-kinek az anyanyelvén.”

Hétfőn Párizsba érkezett Medgyessy Péter miniszterelnök-helyettes. Tárgyalásokat folytat Pierre Bérégovoy gazdasági államminiszterrel, előadást tart a Politikai Tudományok Főiskoláján és találkozik számos francia nagyvállalat vezetőivel.

Medgyessy Péter előzőleg Davosban a Világgazdasági Fórumon tartott előadást a magyar gazdaságról, a gazdasági átalakításról, a reformokról. A párizsi Le Figaro hétfőn terjedelmes beszámolót közölt a tanácskozásról, megemlítve a magyar miniszterelnök-helyettes felszólalását is. A lap szerint a világ minden részéből érkezett vezető gazdasági szakértők, üzletemberek „valóságos népszavazással fejezték ki rokonszenvüket” a közép- és kelet-európai változások iránt.

Hecckampány Erdélyben

Erdély több részén változatlanul feszültség uralkodik, nem szűnik a nyugtalanság a magyar és román lakosok között. Kincses Előd, marosvásárhelyi ügyvéd uszító jellegű táviratokról értesítette a romániai Magyar Szót.

A szerkesztőség arról kapott tájékoztatást, hogy Marosvásárhelyen a postáról olyan táviratokat küldenek románlakta városokba, amelyekben „a marosvásárhelyi magyar lakosság állítólagos románellenes cselekedeteiről tudósítják a kérdésben tájékozatlan, távoli állampolgárokat”. A lap értesítése szerint a táviratok feladói ismeret-

lenek, de egyértelmű, hogy zavarkeltési céllal küldik a telexeket.

Értesülések szerint a marosvásárhelyi bábszínház igazgatónöje ellen uszító kampányt folytatnak. Smaranda Enache a napokban a román televízióban román nyelven szólt a román és magyar lakosság közti megbékélés jelentőségéről és szükségességéről. Emiatt ismeretlen személyek fenyegetik, olyannyira, hogy lakásának védelmét biztosítani kellett.

A román televízióban vasárnap a gyergyószentmiklósiak hattagú küldöttsége – magyarok és románok – közzölte: alaptalanok azok a híresztelések, miszerint a Székelyföldön ellenségeskedés robbant ki magyarok és románok között. Gyergyószentmiklóson és másutt nyugalom van, de az igaz, hogy egyes, háttérben lévő csoportok lázítanak, igyekeznek viszályt kelteni, röpcédulákat készítenek s úgy tüntetik fel a helyzetet, hogy „súlyos feszültségek alakultak ki”. A küldöttség tagjai tiltakoztak az ilyen rosszindulatú akciók ellen, s elítélik a helyi román nyelvű lapok rágalmozó cikkeket.

Veszprém jó terep az MSZMP-nek?

Thürmer itt – Thürmer ott

A politikai esélylatolgatók szerint különösen erős mezőny gyűlt össze Veszprém megye 7. számú választókerületében, amely a megyeszékhely egy részét, a hozzácsatolt falvakat, lakóteleppé minősített pusztákat és hét környékbeli községet foglal magába. Az MDF és a Független Kisgazdapárt jelöltjei már csak pártjaik erős befolyása miatt is jó eséllyel indulnak. Ugyancsak jól szervezett a környéken a Szociáldemokrata Párt, amely egyik megyei ügyvivőjét, dr. Józsa Lászlót indítja a hetes kerületben. Az SZDSZ bázisa talán szűkebb az eddig felsoroltakénál, de jelöltjük, Veress D. Csaba hadtörténész afféle helyi nevezetesség, városszerzte ismert és tisztelt személyiség. Az MSZP színeiben egy igen sikeres vállalat, a VAEV-Bramac igazgatója indul. A köztisztviselők álló tanáreberek közé tartozik a Hazafias Választási koalíció jelöltje, dr. Tölgyesi József. A Fidesz a környéken eddig keveset hallatott magáról, jelöltjét azonban sokan ismerik: Szelényi Zsuzsa, az országos választmány tagja, Lovassy-s diák volt, szülei köztisztviselők álló emberek a környéken. Általános meglepetést keltett, hogy mindezek ismeretében az MSZMP ebben a választókerületben indítja országos elnökét, Thürmer Gyulát. Vajon miért?

– Mindig nagy tisztelettel tekintetem Veszprémre – kezdte profi politikushoz illő megfontoltsággal választát

a fiatal pártelnök. – A magyar kultúra és tudomány egyik fontos központjának tartom, ahol megtiszteltetés a politikai életben részt venni, és különösen nagy megtiszteltetés képviselőjelöltként indulni. De az sem közömbös, hogy Veszprém nemcsak az értelmiség, hanem a munkások városa is, közvetlen közelében pedig jól fejlődő termelőszövetkezetek is vannak. Mindenképpen szimpatikus város tehát, és ezért is tartottam nagy megtiszteltetésnek, hogy a veszprémi MSZMP-tagok felkértek országgyűlési képviselőjelöltjüknek.

– Máshonnan nem érkezett ilyen kérés?

– Más helyről is ajánlották, hogy az MSZMP elnöke legyen a jelöltjük; például csepeli barátaink, aztán a csongrádiak... Én úgy ítélem meg, hogy a megye és a város kulturális jelentősége, szimpatikus polgárai és nem utolsósorban pártunk egyre bővülő taglétszáma miatt itt indulok. És úgy ítélem meg, hogy mint a legnagyobb magyar politikai párt elnöke, képes leszek tenni és dolgozni Veszprémért, választókerületem lakosaiért.

– Nem tudom, mennyire volt ideje, lehetősége tájékozódni az erőviszonyokról. sokak szerint az egyik legnehezebb választókerületben indult el...

– Nehéz választókerület, ez kétségtelen, de azt hiszem, hogy egy megújult párt fiatal elnökének nem szé-

gyen a legnehezebb területen az erőpróbát kiállnia.

– Gondolom, még nehezebbé teszi a dolgát, hogy ellenfelei mind veszprémiek; aki nem itt született, az is évek óta a környéken él, dolgozik.

– Én azt hiszem, hogy olyan ember is tud tenni Veszprémért és környékéért, aki nem itt született és nem itt nőtt fel. Egy országos párt vezetője sok tekintetben abban a helyzetben van, hogy országgyűlési képviselőként hathat hazánk és ezen belül a megye sorsát is meghatározó politikai folyamatokra. Helyzetemnek kétségtelenül van hátrányos oldala is, ezt azzal igyekszem ellensúlyozni, hogy már a következő napokban sok időt kívánok tölteni választókerületemben, szeretnék közvetlenül találkozni minél több emberrel, elmondani nekik, ha kell órákon, napokon, heteken keresztül, hogy mit gondolok a megyéről, a politikáról, országunk jövőjéről. Szívesen vállalkozom közvetlen politikai vitákra is a többi jelölttel a nyilvánosság fórumain.

– Fegyverdörgés nélküli választási harcot követelve a Fidesz veszprémi csoportja aláírásgyűjtési akciót kezdett a város közelében zajló február 1-től négy hónapra át tartó szovjet hadgyakorlat beszüneteléséért. Kezdeményezésükhöz a Magyar Demokrata Fórum és a Szabad Demokraták Szövetsége helyi szervezetei is bejelentették csatlakozásukat. Mi a Magyar Szocialista Munkáspárt álláspontja a kérdésben?

– Az MSZMP a szovjet csapatok Magyarországról történő kivonását szorgalmazza, sőt kezdeményezte is.

Elmondom azt a titkot, hogy 1988. márciusában, amikor Grósz Károllyal Moszkvában jártunk, Mihail Gorbacsovól kértük a szovjet csapatok kivonását. Ő akkor ezt megígérte, közölte, hogy kivonják a szovjet csapatokat Magyarországról. Ezt a tényt akkor a szovjet fél kérésére nem publikáltuk, tekintettel az akkor folyó bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokra. Ami a szovjet hadsereg mostani, Veszprém környéki hadgyakorlatát illeti, én úgy gondolom, hogy a szovjet fél helyesebben járna el, hogyha ezt a hadgyakorlatot és ezt a lövészetet leállítaná. Nem szerencsés, hogy a választások idején egy feszült belpolitikai helyzetben még egy ilyen tényező is zavarja az emberek hangulatát.

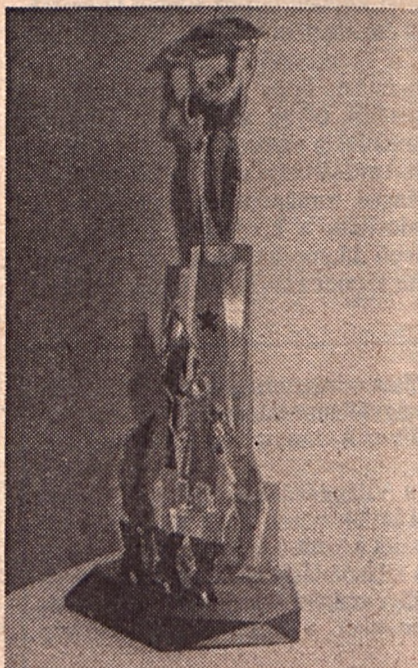
– Mit tanácsol az MSZMP tagjainak: ha megkeresik őket a tiltakozó aláírásokat gyűjtő aktivisták, akkor adhatják az aláírásukat?

– Szerintem adhatják, hiszen egy jó ügyért folyó küzdelmet szolgálnak vele. En magam pedig, mivel a közeljövőben Moszkvába készülök, ahol mint az MSZMP elnöke megbeszéléseket folytatok Mihail Gorbacsovval és más szovjet vezetőkkel, ezt a kérdést is fel fogom vetni tárgyalásaimon.

Láng György Géza

Utószó:

Thürmer Gyula az MSZMP nőgrádi listavezetője: Nógrád megye két egyéni választókerületében már összegyűjtötték a Magyar Szocialista Munkáspárt jelöltjei a szükséges számú – 750-750 – ajánlószelevényt. Ezért a párt megyei választási irodája úgy döntött, hogy megyei pártlistát is állít: az MSZMP nőgrádi listavezetője Thürmer Gyula, a párt elnöke. (MTI)

Marx Károly követett tekintetével

L. I. Brezsnyev kiállítja Lenin párttagkönyvét

Aki ma este öt óra és holnap este hat óra között bemegy a szekszárdi művelődési központ kiállítótermébe, könnyen hiheti, hogy érzi a csalódás áldozata. No, persze, csak akkor, ha annak idején volt szerencséje belépni az MSZMP – bármelyik – megyei bizottsága első titkárának irodájába, vagy valamelyik repis irodába. Ugyanis egy napra az MSZMP-relikviákból állított össze kiállítást az MSZP, melyet az utolsó első titkár nyit meg.

Bocsássuk előre, hogy a kiállítással nem akarja bántani az MSZP sem Lenint, sem Marxot, ám műanyagból készült portréik eredeti környezetükből a kiállítóterembe helyezve elég érdekesen mutatnak. Persze, szó se hozzá, most más a helyzet, mert a néző megkocogtathatja a szobrokat, kisplasztikákat, s így rájön, hogy anyaguk nem bronz vagy márvány, hanem egyszerű műanyag, ami egészen máshogy mutatott távolról. Láthatóak persze „kicsi ólomkatonák is”, sárgaréz-ből készült reaktor, plastik házikóban pompázó hamvas gyümölcsök, 750 kW feliratú eozin váza, „jópofa” plakettek, Marx Károlyt ábrázoló faliszőnyegek. Ettől egészen zavarba is jöttem, mert bárholva álltam a teremben, a cselesen megalkotott Marx tekintete (vigyázó szem) folyton-folyvást követett.

Roppant praktikusnak találtam az italt szállító, ügyesen berekesztett táskát és a 6-os számmal ellátott ajándék szállítására kiválóan alkalmas táskát is a dupla zárral, lakattal és a postai címkékkkel. Sajnos, megsaccolha-

atlan, hogy e táskákban hány kilométer van, s az szintén, hogy milyen értékeket hoztak s vittek. Látható a „Leltári jegyzék a határozatok tárában nyilvántartott határozatokról” szülő dosszié, de megtudhatjuk, hogy mit nem volt szabad megtenni a káderyilvántartással.

Szigorúan tilos!

1. A dossziéből anyagot kivenni és betenni.

2. A dossziét 2 napnál tovább kint tartani.

3. A dossziét a Káderyilvántartás tudta nélkül másnak átadni.

4. Tartalmát illetéktelennek tudomására hozni.

5. A dossziét és a benne lévő iratokat megrongálni.

Egy fotó – díszes albumban található – különösen felkeltette az érdeklődésemet. Az aláírásból megtudhattam, hogy 1973-ban Leonyid Iljics Brezsnyev kiállítja Vlagyimir Iljics Lenin párttagkönyvét a 00000001 sorszámmal. A nászágy méretű íróasztal mögött látható pihe-puha forgószék is kipróbálható. Persze, csak így, az íróasztal mellett, s nem dzsipre szerelve – kényelmes vadászhelyet biztosítva.

Az ajtónak csak a feliratát állították ki, ami a következő: „K-vonalak”. Azaz telefonvonalak. Na, de kérem, ne legyenek rosszmájúak! A vonalak végén nem kurtizánok várakoztak, hanem... inkább nem folytatom, hátha belekeveredek...

V. Horváth Mária

Fotó: Kapitány Krisztina

Aljas indokból elkövetett...

...rágalmazás miatt per indult Prepeliczay István, a Független Kisgazdapárt főtitkára, és Bejczy Sándor pártigazgató ellen. A feljelentők pedig nem mások, mint az FKGP-ből időközben kivált dr. Boros Imre, Ravasz Károly és további négy társuk. Ebből is kitűnik, hogy a két kisgazdapárt vezetői továbbra sem ásták el a csatabárdot, noha arra már több ígéretet is tettek. Ezek után a tények.

Történt pedig tavaly december 18-án, hogy Prepeliczay főtitkár pártja intéző- és politikai bizottságának összevont ülésén leenkávédiásta dr. Boros akkori pártfőügyész, és dr. Ravaszt. A sértetteknek ekkor telt be ama bizonyos pohár, és minden kapcsolatot megszakítottak a függetlenekkel. (Azaz, majd a tárgyalóteremben találkozhatnak.)

Bejczy pedig azért van bajban, mert a Magyar Hírlapnak adott nyilatkozatában egyenesen MSZMP-ügynököknek (lám, mekkora sértés ez manapság) titulálta a Nemzeti Kisgazda és Földmunkás Párt négy vezető beosztású tagját, akik nem nyelték le a békát... és ebből is per lesz. Hadd ne minősítsük most a vádakot, de pártállástól függetlenül: Belegondolni is nehéz, milyen adok-kapok zajlott egy „pártaktíván”. És a torzsalkodásnak még mindig nincs vége, igaz, Borosék álláspontja érthető. Hiszen a tett – a rágalmazás minősített fajtájából való: aljas indokból, nagy nyilvánosság előtt elkövetett rágalmazás, mely jelentős érdeksérelmet okozott a hírbe hozott személyeknek...

(h. KISS)

Kétheti „kötélhúzás” után:

Hétfői lapszámunkban bő terjedelemben számoltunk be a Dél-dunántúli Áramszolgáltató Vállalat Nagykanizsai Üzemigazgatósága dolgozóinak sztrájkkezdemenyezéséről.

A dolgozók, a szakszervezet, valamint a munkáltatók között két hete tartó „kötélhúzás” február 5-én Nagykanizsán folytatódott. Az üzemigazgatóság ebédlőjében tartott munkásgyűlésen – a városi tévé munkatársai jelenlétében – 150 kanizsai, bázakerettyei és csurgói kirendeltségi dolgozó előtt állt a vállalat pécsi központja képviselőjében Bobula András műszaki vezérigazgató-helyettes, dr. Petre András gazdasági vezérigazgató-helyettes, dr. Trinn Tamás jogi osztályvezető, Roll István szb-titkár; a nagykanizsai üzemigazgatóság részéről pedig Kerek Bálint üzemigazgató és Sipos János szb-titkár.

A többnapos „csatározás” eredményeképp született jegyzőkönyvbe rögzített kompromisszumos határozatot teljes egészében Sipos János ismertette a dolgozókkal, amelynek lényegét Bobula András vezérigazgató-helyettes foglalta össze. E szerint: a vállalat hamarosan felülvizsgálja a létszám-

Szűrts Mátyas, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke, valamint Fodor István, az Országgyűlés megbízott elnöke hétfőn hivatalában fogadta Hans Sterckent, az NSZK Szövetségi Gyűlése külügyi bizottságának elnökét és kíséretét. A nyugatnémet politikus köszönetet mondott Magyarországnak azért, hogy nagyban hozzájárult Kelet-Európa arculatának átforgalmazásához.

Felfüggesztették a DÉDÁSZ-sztrájkot!

helyzetet, de az új vállalati létszámstruktúrát csak 1991-től vezetik be; az 1990. január 1-jétől visszamenőleges hatállyal tervezett 15 százalékos helyett 30 százalékos bérfelzárkózást hajtanak végre az egész vállalatnál, így a nagykanizsai üzemigazgatóságnál is. (Ennek feltétele a vezetők szerint kigazdálkodható terven felüli 100 millió forint többletgyeresség elérése.) Mivel a vezérigazgató egyelőre nem kíván távozni a vállalat éléről, a Magyar Villamosipari Művek Trösztje mielőbb vizsgálja felül a helyzetet és gondoskodik leváltásáról. A vezérigazgató-helyettes kiemelte, hogy a nagykanizsai üzemigazgatóságnál már hosszú évek óta jó munka folyik, a kollektíva kezdeményezőkézsége figyelemre méltó. Felhívta a figyelmet tartalmazó, féléves cselekvési üzemigazgatósági program kidolgozására.

Az előterjesztést közel 2 óras éles vita követte. A dolgozók közül különösen Székelyhidi Lajos bázakerettyei kirendeltségvezető, Kiss Gyula gépkezelő, Takács Zoltán osztályvezető, Varga Attila rendszerszervező, Kiss György hálózatszerelés-elszámoló, Sath Gábor anyaggyártási csö-

portvezető, Farkas László programozó, Mészáros Róbert technikus, Markó László nagykanizsai kirendeltségvezető, Garai Ottó elektrikus érvelése volt figyelemre méltó.

Volt aki a 4-5 éves visszamenőleges bérfizetést követelt, volt aki kifogásolta Wieber Béla vállalati vezérigazgató távollétét. Mások konkrét határidőket, és ígéretek helyett tetteket követeltek.

Végül szavazásra került sor. A dolgozók követeléseivel kapcsolatos, Pécsen február 1-jén jegyzőkönyvezett kompromisszumos határozatról, amely szerint tartózkodás nélkül 134 igenlő, 16 dolgozó pedig nemleges véleményt nyilvánított, az alábbi kiegészítéssel: a többség akarata szerint az üzemigazgatóságnál március 1-ig felfüggesztik a sztrájkot, addig ugyanis választ várnak a tröszt vezérigazgatójától, a vállalati vezérigazgató leváltása ügyében!

A több mint kétórás munkásgyűlés után minden jelenlévő dolgozó igyekezett munkahelyére visszatérni, az szb pedig rendkívüli ülést tartott.

Tihanyi István

Sokrétű kapcsolatok

A Művelődési Minisztérium és Románia Kulturális Minisztériumának együttműködési megállapodását Glatz Ferenc művelődési és Andrei Plesu kulturális miniszter írta alá.

Az 1990. évre szóló megállapodásban rögzítették: szükséges, hogy a Magyar-Román Kulturális Együttműködési Vegyes Bizottság újítsa meg tevékenységét, és az új összetételű bizottság április végéig tartsa meg ülését. A felek szorgalmazták, hogy a két ország illetékes kormányzati szervei kezdjék meg az országokban végbement demokratikus változásoknak megfelelő új kulturális és tudományos együttműködési egyezmény kidolgozását. Lehetővé teszik, hogy a két ország művelődési intézményei mind kormányzati támogatással, mind saját kezdeményezésükre közvetlen kapcsolatot teremtsenek egymással.

Megállapodásba foglalták, hogy támogatják író- és művészeti szövetségeik, illetve magyarországi és romániai írók, művészek közvetlen kapcsolatának felvételét. Romániából román és magyar költőket hívnak meg az áprilisi Költészet Napjára, és a bukaresti Kriterion Könyvkiadót az ünnepi könyvhétre, s magyarországi költők, írók látogatnak el hasonló romániai rendezvényekre. Támogatják zenés és prózai színházak, együttesek közvetlen kapcsolatát, kölcsönös vendégszereplését. Zenei táborokba és szemináriumokba, amatőr- és kórusfesztiválokra kölcsönösen fogadnak résztvevőket. Szorgalmazzák, hogy mind több magyar és román filmet mutassanak be a két országban. Ennek ösztönzésére kölcsönösen megrendezik a magyar, illetve román filmnapokat. Romániában idén magyar kortárs képzőművészeti kiállítást rendeznek, hasonló rendezvényre kerül sor Ma-

gyarországon. Kölcsönösen művészeket hívnak meg alkotótáboraikba.

Országai közgyűjteményeinek közös kutatásait kezdeményezik a felek. Támogatják a magyarországi román nemzetiség és a romániai magyar nemzetiség múzeumainak létesítését, illetve felújítását. Javasolják, hozzanak létre munkacsoportot az országokban levő közös érdekű emlékhelyek felkutatására, számbavételére és ápolására. Megvizsgálják korábban eltávolított emlékművek visszaállításának lehetőségét. Október 6-án, az aradi vértanúk kivégzésének évfordulóján Aradon közös megemlékezést tartanak. A felek lehetővé teszik, hogy állampolgáraik közvetlenül megrendelhessek a másik fél sajtótermékeit. Közbenjárunk illetékes szerveiknél, hogy a lap- és folyóirat export-import kielégítse a valós igényeket. Szorgalmazzák az együttműködés elmélyítését a könyvkiadás terén, és elhatározzák a közös könyvkiadás gazdagítását, kereteinek bővítését. Hangsúlyozzák a szótárak és szakszótárak kiadásának és újrakiadásának fontosságát. A megállapodásból kitűnik, hogy a felek elősegítik a magyarországi román és a romániai magyar nemzetiségi szervezetek és intézmények kapcsolatfelvételét az anyaországaikban működő kulturális szervezetekkel és intézményekkel. A felek úgy ítélik meg: szükséges, hogy az 1969-ben kötött megállapodás alapján ebben az évben kezdje meg működését Bukarestben a magyar, és Budapesten a román kulturális központ. A felek javasolják, hogy lehetőleg még ez év első felében rendezzék meg Budapesten a magyar és román történészek, művészettörténészek és néprajzkutatók találkozóját. A felek elősegítik az együttműködést az egyházi kultúra területén is. (MTI)

AR – ÁR

Hétfőtől újabb fogyasztási cikkek árának emelését tapasztalták a vásárlók. Javarszt élelmiszerek kerültek többre, ám néhány háztartási és kozmetikai cikk vásárlásakor is mélyebben a pénztárcánkba kell ezúttal nyúlni. Ezek az áremelések a szabadárú cikkek körében alakulnak immár hétről hétre, ehhez – úgy tűnik – igencsak hozzá kell szoknunk a jövőben is. Azzal kapcsolatban, hogy drágábban kapható az étolaj és a margarin, Kollár Lajos, a Növényolajipari és Mosószergyártó Vállalat kereskedelmi igazgatója elmondotta: ha a fogyasztók hétfőn bárhol, a korábbinál magasabb áron vásároltak margarint vagy étolajat, arról a vállalat nem tehet. Cégük ugyanis decemberben bejelentette, hogy e termékek termelői árát csak február 10-étől emeli meg 30 százalékkal. Így amennyiben az értékesítő vállalatok, szövetkezetek, magánkereskedők a jelenlegi kis- és nagykereskedelmi árrést érvényesítik, akkor február 10-től kerülnek ezek az árucikkek többre, vagyis a literes étolaj ára 55 forint, a kocka alakú Rama margariné 27 forint, a dobozos Rama margariné 34,50 forint, a Liga margariné 15 forint lesz.

(MTI)

Eltűnik a megosztottság

folytatás az 1. oldalról

A látogatás következő programjaként Tökés László a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségét kereste fel. A szövetség vezetői az előbb románul, majd magyarul folytatott beszélgetésben bemutatták a húsz-huszonöt éves hazai románság életét, intézményhálózatát, szóltak gondjaikról, ami például a magyarországi románság szórványvoltából adódik.

A következő állomás a városi könyvtár volt, ahol a városban műkö-

dó politikai szervezetek vezetőivel s a pártok képviselőjelöltjeivel folytatott eszmecsere a gyulaiak vendége.

A temesvári lelkész gyulai ígértetésére a református templomba és az előtte lévő tere mintegy ötezen jöttek el. A templomból távozó Tökés László a lelkész lakóvilágított ablakából köszöntötte a téren álló, a templomból kirekedt gyulai polgárokat, majd itteni látogatásának befejezéséül a református gyülekezeti házban a környék különböző felekezeteinek papjaival találkozott. (MTI)

Mire kellene az EGK-hitel?

Komoly érdeklődés mutatkozik a hazai agrárkörökben a 2,5-3 milliárd ECU-s hitel, illetve segély iránt, amelynek folyósítását az Európai Gazdasági Közösség önálló Gazdasági és Fejlesztési Együttműködési Szervezete (OECD) a közelmúltban helyezte kilátásba hazánknak és Lengyelországnak.

Zala Géza, a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium nemzetközi főosztályának vezetője az MTI munkatársának elmondta: az elmúlt két hét alatt csaknem 300 mezőgazdasági és élelmiszeripari üzem, szövetkezet, közös vállalat, magántermelő, oktatási és kutatási intézmény, továbbá szakmai szervezet nyújtotta be pályázatát.

A pályázatokat a minisztérium különbizottsága – bevonva a hazai pártok, szervezetek szakértőit – fogja értékelni. Ezután közli a MÉM az OECD-vel, hogy mely programokra igényel segítséget, illetve hitelt.

Mint ismeretes, az EGK-országok csak olyan program megvalósításához adnak pénzt – kikötésük szerint a hazai banki kamatoknál jóval kedvezőbb feltételekkel –, amelyekben a tőkés cégek biztosítékot is látnak a befektetett összeg megtérülésére.

Az eddig beérkezett pályázatok tanúsága szerint a kutatóintézetek, oktatási intézmények s a magánvállalkozók a külföldi tőkét jó néhány esetben olyan – az elmúlt években központi forrásokból finanszírozott – kutatási eredmények

Mezőgazdák elképzelései

bevezetéséhez igénylik, amelyek gyakorlati alkalmazására pénzforsás már nem akadt. Sok esetben kérnek hitelt a pályázók a már megkezdett intézeti beruházások befejezéséhez. Néhány helyről a termeléshez és a kutatáshoz alapvetően fontos műszerek, eszközök beszerzéséhez igénylik a nyugati segítséget. A Baranya Megyei Tanács például mezőgazdasági, oktatási intézmények számára akar mintegy 40 millió forintos segélyt elnyerni oktatási segédesszűk, nyelvi laboratóriumok megvásárlásához.

Külföldi segítségre számít az Állatorvostudományi Egyetem. Az intézmény egyebek között fejleszteni akarja takarmány-, illetve állatiermék-vizsgáló laboratóriumait, így nyújtva hatékonyabb szolgáltatást a termelőknek. A szarvasi Dózsa Tsz hozzávetőleg félezer Békés megyei kistermelőt kíván új módon bevonni az állattenyésztésbe. Az igényelt 100 millió forintos fejlesztési összegből a nagyüzem által integrált szervezetet hoznának létre. A termelőszövetkezeti belső szervezet új modelljének kialakításához kért segélyt a keszthelyi Pannon Agrártudományi Egyetem mosonmagyaróvári kara. Az intézmény a rábapatonai Új Élet Tsz vállalkozó tagjaira számítva farmszerű gazdaságokat akar kialakítani, meghagyva a nagyüzemi keretet. A Kisvárdai Szeszipari Vállalat több mint 100 millió forintos hitelre tart igényt, ebből keményítőgyárának szennyvíztisztító telepét építené tovább.

(MTI)

Részvényes munkások

Megkezdődtek annak a törvénynek az előkészítő munkálatai, amely lehetővé teszi, hogy a viszonylag kis jövedelmű munkavállalók is bekapcsolódhassanak a privatizációs folyamatba. A szakértői csoport egyik tagja, Lukács János iparszociológus az MTI munkatársának elmondta: a tervezett program meg kívánja teremteni annak a lehetőségét, hogy a munkavállalók részvénytulajdonosok legyenek vállalatuknál. A gazdaság jövőjének egyik kulcskérdése ugyanis az állami tulajdonlás lebontása, a privatizálás. Ebben a folyamatban azonban jelenleg csak korlátozott mértékben lehet a lakosság vásárlóerejére alapozni, mert a munkavállalók nagy tömegének nincs pénze részvények vagy tulajdonrészek vásárlására, s emiatt a jelenlegi privatizációs kedvezményeket sem veheti igénybe. Mindez korlátozza a széles körű privatizálás lehetőségét, a tőkeáramlás kibontakozását, az értékpapírok piacának gyors kiépülését.

A privatizáció most általában a munkavállalók feje felett és többnyire tudta, részvétele nélkül zajlik – mondotta. A munkavállalók nem értik, mi történik körülöttük, ezért gyanakvást éreznek a változásokkal, így a tulajdonosváltással szemben is. Ez pedig súlyos konfliktusok veszélyét rejti magában, mielőtt felismerik, hogy a „nagy nemzeti osztozkodásból” kimaradnak, a gazdasági válság terheit viszont cipelniük kell. Így különösen fontos, hogy a gazdasági társaságokká átalakuló állami vállalatok részvényei ne csak a külföldiek és a vagyonos belföldi magánszemélyek, hanem az egyszerű munkavállalók számára is megvehetővé váljanak.

Szükséges – hangsúlyozta Lukács János –, hogy a munkavállalók kedvező kamatozású, úgynevezett privatizációs hiteleket vehessenek igénybe. Ezt a kamatokkal együtt a megvásárolt részvények osztalékából, illetve a törlesztés gyorsítására adott forrásadó- és vállalkozási nyereségadó-kedvezmények segítségével fizetnék vissza. A már kifizetett részvények, a törlesztés ütemében, korlátozott forgalmazhatósággal, névre szólóan kerülnének a dolgozók tulajdonába, de kezdettől teljes szavazati jogokat biztosítanának. A törlesztés befejezése után a forgalmazás korlátai megszűnhetnek. A hitelek feltételének és visszafizetésének szervezése és adminisztrálása a Munkavállalói Részvénytulajdoni Egyesület vagy egy megbízotti szervezet feladata lenne.

A Munkavállalók Részvényvásárlási Programja szerint a részvények legkevesebb 10 százaléka a dolgozók tulajdonába kellene jutnia.

Amerikai-magyar

Számítógépes csúcstechnológia

A KSH Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat (SZÜV) egyezményt írt alá az Unisys Világkereskedelmi Részvénytársasággal, amely szerint a SZÜV értékesíti a nemzetközileg is ismert számítástechnikai cég termékeit Magyarországon.

A feladat ellátására a magyar vállalat SZÜV-Sysland néven számítástechnikai, ügynöki és tanácsadói kft-t hozott létre. Mint azt Parlasi Endre ügyvezető igazgató elmondta: a kft. január végétől az Unisys Számítógépgyártó és értékesítő amerikai nagyvállalat ügynöki tevékenységét végzi Magyarországon, kizárólagos felhatalmazás alapján. Ez a munka magában foglalja mind a rendszereladásokat, mind a szervizszolgáltatást, sőt konzignációs raktár működtetését is.

Az, hogy az Unisys megjelent a magyarországi számítástechnikai piacon, azért rendkívül fontos hazánk számára, mert olyan általánosan használt számítástechnikai programrendszereket lehet tőlük beszerezni, mint a bank- vagy a pénzügyi szakmában használatos programcsomagok, az államigazgatásban alkalmazott számítástechnikai nagyrendszerek, különféle egyéb közüzemi információs rendszerek, illetve középkategóriájú, nagy teljesítményű számítógépek.

1990-ben az Unisys-termékek forgalma Magyarországon várhatóan eléri az egymillió dollárt.

(MTI)

Vízumkényszer nélkül

A davosi világgazdasági fórumon Marian Calfa csehszlovák miniszterelnök a többök felszámolását szorgalmazta, Wojciech Jaruzelski lengyel elnök pedig adósságcsökkentést sürgetett országa számára.

Jaruzelski szerint a 39 milliárd dolláros lengyel adósság csökkentése elősegítené az európai politikai stabilitást. Közölte, hogy Varsó tárgyalásokat vett tervbe az EGK-val, s már előterjesztette a Szabadkereskedelmi Társulással való együttműködés nyilatkozattervezetét. „A harmadik világ számos eladósodott országában súlyosabb a helyzet, mint Lengyelországban. Mivel azonban a kelet-európai országok politikai és gazdasági reformokat hajtottak végre, ki kell egyenlíteni a különböző nemzetek gazdasági szintjeit, ha gazdaságilag erős és stabil Európát akarunk”. Politikai kérdéseket érintve leszögezte, hogy világos és egyértelmű biztosítékot követelnek az NSZK-tól a lengyel határok sérthetlenségéről. Ha megvalósulnak a biztonsági garanciák, akkor megoldható a német egység. Marian Calfa csehszlovák kormányfő az európai helyzetről szólva kijelentette, hogy az egymással szembenálló többöknek el kell tűnniük, mert ezek megosztják az épülő európai házat. Hans Modrow, az NDK miniszterelnöke az egyesített Németország semlegességével kapcsolatban kijelentette, hogy a katonai semlegesség fogalma értelmét veszti a leszereléssel, s azzal, hogy a szövetségek tisztán politikai jelleget öltenek. Andrej Lukanov bolgár kormányfő a svájci tanácskozáson a KGST fenntartása mellett foglalt állást, de szükségesnek tartotta a szervezet alapos megreformálását, a jelenlegi adminisztratív rendszer felváltását az igazi piacgazdálkodással.

Gianni de Michelis olasz külügyminiszter davosi sajtóértekezletén bejelentette: Olaszország az EGK-külügyminiszterek brüsszeli tanácskozásán indítványozni fogja, hogy töröljék el a vízumkényszert az EGK és a kelet-európai országok között, leszámítva a Szovjetuniót.

Új vállalkozói hetilap indul

Biznisz lesz a címe a veszprémi Aranyhíd Kft. kiadásában márciusban megjelenő „aktív-magazinnak”.

– Mitől aktív ez a lap?

– Attól, hogy gyakorlatilag is igyekszik segíteni a vállalkozókat és a menedzsereket a munkájukban. Bőséges információkkal kíván szolgálni a különböző gazdasági és érdekképviseleti szervek programjáról, a bankok vállalkozástámogató tevékenységéről, a kölcsönök feltételeiről, ötleteket akar adni üzleti kezdeményezésekhez, az értékpapírtőzsdén való részvételhez, és ahhoz, hogy a vállalkozók part-

nerekre találjanak. Az aktív lap persze aktív olvasókra is számít...

A Biznisz először csak kéthetenként lát napvilágot, egyelőre 24 oldalon, de máris 45 ezer példányban és országos terjesztéssel.

Itt említjük meg, hogy az Aranyhíd Kft., amely a Rege című dunántúli hetilap kiadója is, most latolgatja, hogy más sajtóvállalkozásokkal közösen független napilapot indítson. Ertesülésünk szerint a Rege mellett a Tér-kép és az Aréna című hetilapok kiadói, illetve munkatársai működneek ebben közre.

– 6 –

„Az elmúlt 40 esztendő bűneivel sokan, sokféleképpen foglalkoztak már. Azokkal egyetértünk, akik azt mondják, hogy a bűnösöket meg kell büntetni és rehabilitálni kell, akik ártatlanul sérelmet szenvedtek. Hozzáteesszük azonban, hogy végre rehabilitálni kell a tönkretett falvak sokaságát is. Azon falvakat, ahol (tudjuk tisztelt választópolgárok, ezt Önök úgyszintén nap mint nap érzik, szenvedik) nincs normális, járható út, alig-alig van közlekedés, a telefonról ne is beszéljünk, és sok-sok szolgáltatásról sem, miben évtizedek, (évszázadok?) óta szenvednek hiányt a vidék polgárai.”

Fenti sorok a Faluszövetség választási programjában olvashatók, s bizony elgondolkozik az ember. Mert való igaz, falvakat a föld színével egyenlővé tenni, nem csupán Ceausescu-féle recept szerint lehet (erőgépekkel, és robbanószerkezetekkel), hanem van ennek egy finomabb ám annál biztosabb módja is. Előbb körzetösszevonás címén meg kell szüntetni az orvosi rendelőt, majd az iskolát, később a harmadik faluba átköltöztetni a tanácsot. Ezután már csak arról kell gondoskodni, hogy az italbolt és a vegyeskereskedés mellé még csak véletlenül se építsenek az áruktól roskadó pol-

Baranyai Faluszövetség

A vidék esélyegyenlőségéért!

cú korszerű bevásárlóközpontot, a helybéli új munkaalakalmak létesítéséről nem is beszélve. A siker biztos. Nem telik bele öt-tíz év, s garantáltan csak idős emberek lakják a települést.

Sajnos ez nem elmélet! Ez a gyakorlat Magyarországon több évtizede! S ennek köszönhető, hogy a falvak lakossága folyamatosan áramlik a városokba. Pedig az emberek többsége a falujában szeretne továbbra is maradni, ha a Magyar Köztársaság biztosítaná az alapvető életfeltételeket.

De ettől még igencsak messze van Baranya! Hisz száznál több olyan falu és városrésze van a megyének ahol nincs egészséges ivóvíz sem!

A vidék esélyegyenlőségéért, a kis települések területi érdekeinek védelméért alakult meg már a múlt évben a Baranya Megyei Faluszövetség, amely elsődleges céljának a falvak felvirágoztatását tekinti. Ennek érdekében a Parlamentben is szeretnénk magukat képviseltetni, s „beszálltak” a választási küzdelembe. A Faluszövetség tegnap tartotta soros közgyűlését, amelyen az elmúlt időszak munkáját vitatták meg, s bemutatták a választá-

sokon induló jelölteket: dr. Wekler Ferenc mecseknádasdi tanácselnököt, dr. Simor Ferenc főállatorvost, Buzássy Lajos kertész üzememérnököt és Fabi József főkönyvelőt.

A közgyűlés előtt a Faluszövetség alapítóját, dr. Wekler Ferencet kértem ismertesse röviden a programjukat.

– A falun élő vidéki emberek számára szeretnénk az esélyegyenlőséget, az emberhez méltó életfeltételeket megteremteni. Ez azt jelenti, hogy el akarjuk érni: a vidéken élők ne fizessenek többszörös vízhasználati díjat azokért a közművekért, amelyeket ők saját maguk építettek, esetleg ráadásul társadalmi munkában. Emberhez méltó életfeltételeket akarunk biztosítani a falun élőknek! Véleményünk szerint a falu gazdasági fejlődése csak egy társadalmilag elfogadott infrastrukturális szint után képzelhető el. Amíg nincs villany, víz, út, amíg a tőke letelepedési feltételei nem adóttak, addig nem lehet várni, hogy akár külföldi, akár hazai tőke kisüzemet vagy mezőgazdasági üzemet létesít falun.

– Eddig mely falvak kapcsolódtak be a Faluszövetségbe?

– 88 község a bejegyzett tagságunk. A szervezet kizárólag baranyai falvakból áll, és a megye falvainak érdekeit képviseljük.

– Milyen fogadtatásra találtak? Élvezik a megye támogatását?

– A kistelepülések részéről pozitív a visszhang. Ezt bizonyítja az is, hogy nő a tagságunk száma. A pártok részéről már nem ilyen örömteli a megnyilatkozás, konkurenciát látnak bennünk.

– Hogy ítéli meg a Faluszövetség választási esélyeit?

– Reálisan felmérve a lehetőségeket, ha 2–3 képviselőt bejuttatnánk, s a pártoktól függetlenül tevékenykednének ezek az emberek a parlamentben, már siker lenne a számunkra.

S hogy mennyire elszántak, s szent makacssággal tartanak ki ügyük mellett, ez kitűnik programjukból is. Függetlenül az országgyűlési választások eredményeitől, azaz attól, hogy sikerül-e mandátumot nyerniük vagy sem, továbbvizik és harcolnak azért, hogy végre valahára a falu, a vidék érdekei ideológiáktól mentes képviseletet kapjanak az új parlamentben és az ugyan-csak ez évben megválasztásra kerülő helyi önkormányzatokban.

Cseke Hajnalka

A vádemelés kötelező

(Folytatás az első oldalról.)

Kikre, milyen ügyekre gondolok?

A bős-nagymarosi vízlépcsőrendszer műszaki, környezetvédelmi és pénzügyi szempontból vitatható lehetett, ám az vitán felül állt, hogy az ellentétes szakvéleményeket szembesíteni kell. A pártvezetés és a kormányzat azonban egyszerűen elvonta a döntéshozók elől a terv ellenzőinek a szakvéleményét, és rendőrileg üldözte azokat, akik az építkezés ellen akarták megszervezni a közvéleményt. Kijátszották az Országgyűlést: úgy kezdtek a BNV megvalósításához, hogy a parlament meg sem vitatta a terveket. Mindez az ország tudatos megtévesztése volt. És ha Kis Pétert vagy Nagy Pált megbüntetik a hatóság félrevezetése címén, mert hamis lakcímet mond be az igazoltató rendőrnek, akkor ne lehessen büntetlenül megúszni a törvényhozás és az egész ország fondorlatos félrevezetését sem.

A Kaszópusztán kiváltságosok számára közpénzekből létesített vadászparadicsom, az ott lezajló mulatságok finanszírozása a honvédelmi tárca költségvetéséből az országos herdálás jelképes jelentőségű esete. És ha a leszerelő honvéddel megfizettetik az elveszett csajka árát, akkor a legmagasabb pozíciókat betöltő személyek sem mentesülhetnek a kártérítés kötelezettsége alól. Ez azonban nem elég: hűtlen kezelés és hivatali hatalommal való visszaélés miatt vádat kell emelni ellenük.

A Magyar Köztársaság kikiáltása és az alkotmány módosítása után bűncselekménynek minősül az a tevékenység, amit a BM állambiztonsági osztálya folytatott el-

lenzéki szervezetek és személyek titkos megfigyelésével. A folyamatban lévő vizsgálat ennek csak a részleteit tisztázhatja, de kezdettől fogva világos az alaptény, és hogy ezekért büntetőjogilag kell felelni. A volt belügyminiszter és a helyettese nem sompolyoghat el a törvény elől. Lemondásuk a rendcsinálás és a vizsgálat elemi feltétele volt csupán, de a büntetőeljárást és a büntetést nem tette fölöslegessé.

Személyre szólóan kell megvizsgálni régebbi bűnöket is. A magyar kormány részvétele a Csehszlovákia elleni 1968-as szovjet agresszióban az Országgyűlés előzetes hozzájárulása nélkül történt, és a Varsói Szerződés cikkelyeivel sem volt igazolható. Szuverén magyar kormány tisztelességgel nem vállalhatta volna. Ezért felelni és lakolni kell. És ha az elévülés netán kizárná már a büntethetőséget, akkor is nyilvános és név szerinti ítéletet – jóllehet,

nem jogi, hanem erkölcsi ítéletet – kell mondani a bűnösök fölött, ugyanúgy, mint azok fölött, akik 1956-ban és azt követően lehetővé tették, illetve tevőleges közreműködésükkel elősegítették a magyar szuverenitás súlyos megsértését a Szovjetunió részéről – ami a katonai beavatkozáson túlmenően bíróságok maradék függetlenségének felszámolásában és magyar állampolgárok külföldre hurcolásában mutatkozott meg.

Ha ennyi idő múltán rendes bírósági eljárásra nem lenne már törvény adta lehetőség ezekben az ügyekben, akkor ún. Russel-bíróságnak kellene tárgyalnia őket, valamennyi még élő főbűnöst felsorakoztatva.

A közélet különféle tertületeiről hozott fenti példákat még jó néhány hasonló jelentőségűvel egészíthetnénk ki (gondoljunk csak az ún. eocénprogramot ellenző szakértői vélemények hatalmi szóval történt félresöpprésére, az államadósság tényleges – kb. 20 milliárd dolláros – összegének hosszú időn át történt eltúkolására, ill. meghamisítására, vagy akár legújabbban a

világkiállítás megrendezését ellenző szakértői tanulmányok az országgyűlési képviselők elől történt elvonására.)

Mindezekben az ügyekben a vádemelés közérdek. Nem azért szükséges, hogy cirkuszi játékokkal kössük le a mind soványabb kenyérhez jutó tömeg figyelmét, hanem mert milliók elemi igazságérzete megköveteli. Nem vérpádot kell ácsolni, nem kivégzések után sóvárgunk, de az erkölcsi rendet helyre kell állítani. A megbocsátásnak is akkor jön el csak az ideje, ha a bűnösök felálltak és bűnnek ismerték el tetteiket.

Honecker és Zsivkov őrizet alatt áll, és bíróság elé kerültek a román diktatúra egyes főkolompasai. Nem valószínű, hogy bármelyik volt kommunista országban a hatalom urainak és szolgálóinak százai és ezrei kerülneek hasonló sorsra. A főbűnösöket azonban el kell ítélni annak rendje és módja szerint.

Enélkül Magyarországon sem következhet el mélyreható és tartós megújulás.

Gadó György

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

A Dátum című szabadelvű politikai napilap január 25-i számában M. Szabó Imre tollából Mogyoróssy Tiborról megjelent cikkhez, szerepemet illetően – a rend kedvéért – az alábbiakat hozom szíves tudomására:

1. Mogyoróssy Tibor magyar származású, svéd üzletembert 1988 nyarán a stockholmi Magyar Kirendeltség kérésére fogadtam. Mogyoróssy úr svéd tőkével vegyes vállalatot akart létrehozni Magyarországon és ehhez kérte tanácsomat és segítségemet.

Az elmúlt években hetenként átlagosan 2–3 külföldi üzletembert fogadtam hasonló céllal, legutóbb éppen ma: a Helsinki Magyar Kirendeltség kérésére egy finn vállalkozókból álló csoportot. Munkaköri feladataim közé tartozik, hogy a magyarországi befektetések, illetve azok szabályozása iránt érdeklődő külföldi üzletembereknek információkat adjak.

Meg kell mondanom egyébként, hogy Mogyoróssy Tibor úrnak az elmúlt másfél évben hírért sem hallottam!

2. Mogyoróssy úrral való megbeszélés után bejelentkezett hozzám M. Szabó Imre úr és közölte, hogy egy rádióműsort szándékozik csinálni Mogyoróssy úr magyarországi üzleti tevékenységéről. Felajánlottam segítségemet, hogy addigi – bőséges – riportgyűjteményét külföldi helyszíni felvételekkel is gazdagítsa. Így jutott ki M. Szabó úr Stockholmba és Malmöbe. A kirendeltségi munkatársaimat megkértem, hogy mindenben álljanak rendelkezésére.

Őszintén szólni nem tudom, hogy a rádióműsor végül elkészült-e? Ha nem: szívesen hallanám a rádióban, ha pedig figyelmetlenségből elszalasztottam volna: örömmel venném az ismétlését. Már ha a közvéleményt érdeklí!

Budapest, 1990. január 16.
Maradok őszinte híve

Dunai Imre

Kisvállalati krimi

A vállalkozás csapdái

Nem múlik el nap, hogy ne hallanánk munkahelyek megszűnéséről. Ebben az elkésztő helyzetben a kormány vállalkozásra buzdít, mert jelenlegi nyomorúságos helyzetünkben az lehet az egyedüli megoldás, ha a magára hagyott ember önjerejéből igyekszik megoldani gondjait. Ehhez az embert próbáló feladathoz újabb kölcsönöket kell a nyakunkba venni, mert az újakezdéshez tőke kell, abból pedig kevés akad ma Magyarországon.

A segélyeket folyósító külföldi partnerek értetlenül állnak a magyar jelenség előtt; nem értik, hogy a sok buzdítás ellenére miért nem mozdul meg a gazdasági élet? Miért nem mutatkoznak meg a piacgazdálkodás kezdeti jelei? Miért töprengenek, mire várnak a magyarok?

Magyarazatképpen álljon itt egy tipikus példa, a vállalkozók kálváriájáról, amely ma már szétfeszítette a realitások kereteit, nem lehet megindokolni, mert nincs ésszerű magyarázat.

Judt László vállalkozói története szokványosan indult. Önálló – örökségből származó – családi háza lévén, bízva alapos szaktudásában, kivált a szocialista vállalati kötelékből, és akkumulátortöltő műhelyt nyitott Győr külvárosában. Minthogy ismerte az akkumulátorok beszerzése körüli gondokat, úgy látta jobbnak, ha személyesen szerzi be a pótolhatatlan alkatrészeket, amelyeket feltöltve, üzembesz állapotban ad el, illetve szereli be a rászoruló autósok kocsiába. Így a hozzá forduló gépkocsi-tulajdonosoknak nem kell akkumulátor után járni, töltésre várakozni, újból visszatérni, garanciával bibelődni, mert mindezt elvégzi helyettük. Egyszóval, minden igényt kielégítő szolgáltatásra törekedett; csak hogy ezzel a példa értékű szolgáltatással jócskán kilógott a sorból. Ráadásul más akkutöltő kisiparosokkal ellentétben lényegesen na-

gyobb összeget forgatott hónapról hónapra, hiszen egy-egy új akku ára 1200–1800 Ft körül mozog. Jóllehet egy akku mindössze 80,- Ft haszná maradt. Ez a körülmény azonban nem zavarta a Győr megyei APEH illetékeit, akik már jó ideje ferde szemmel nézték az ügyeskedő jelzővel titulált „renitens” vállalkozót. E gondolatok szellemében adóbevallását évről évre elvetették, azt a bizonyos becslés szerinti hírhedt adókiivetést alkalmazták, amely az adózó bűnösségét feltételezi. A „jobb a békesség” elv alapján Judt László rendre fizetett, egészen 1987-ig, amikor újból kiivetették a pótdadót. Mivel azonban tárgyévben egy garázs méretű műhelyt épített, kedvezmény illette meg, ezért fellebbezéssel élt, amelyet az adóhatóságnak kénytelen-kelletlen el kellett fogadnia. Az ominózus reklamáció után azonban félreérthetetlenül megsűgták, hogy ennek az ügynek még folytatása lesz. A retorzió nem is váratott sokáig magára, hamarosan megérkeztek az adóhatóság szakemberei, akik mindenre kiterjedő vizsgálat után lefoglalták okmányait, majd három évre visszamenően, bírsággal együtt – nincs tévedés – 1 373 369 forint adóhiányt állapítottak meg. Ilyen hírre egy átlagember minden bizonnyal összeomolna. Judt László azonban biztos volt a dolgában, újból fellebbezett, szakértői vizsgálatot kért.

Telt-múlt az idő, a büntetés kamatozott, végül megjelent az APEH szakértője; körbejárta a műhelyt, majd mint aki jól végezte dolgát, elment. Judt László ekkor még nem tudta, hogy a fellebbezéseket is az APEH bírálja felül, és azt sem tudta, hogy az APEH utasíthatja a rendőrkapitányság útlevelesztályát. Pedig így történt. Útlevét hamarosan bevonták, és megérkezett a szakértői vizsgálat eredmé-

nye is, mely szerint Judt László akkumulátortöltője hatvan százalékos hatásokkal dolgozik. *Miért fontos mindez?* Azért, mert ezzel lehetne megindokolni, hogy Judt László több akkumulátort töltött, mint amennyit bevaltott. Következésképpen több bevételhez is jutott. A hazai akkumulátortöltőkről tudni kell, hogy szerencsés esetben negyvenöt százalék körüli hatékonyságra képesek. Ebből kiindulva Judt László két egymástól független szakértőt kért fel, akik, tudván, milyen horderejű ügyről van szó, hitelesített műszerekkel több napon át mérték a szóban forgó töltő hatékonyságát, majd alapos szakértői jelentésben cáfolták meg az APEH „szakértőjének” véleményét. Természetesen az adóhatóságot mindez nem zavarja, kitart saját véleménye mellett. De akadnak itt más furcsaságok is; mivel Judt László teljesítményét meg lehet közelíteni más oldalról is, pl. a felhasznált kénsav alapján. Az adóhatóság emberei megpróbálkoztak ezzel a módszerrel is, csupán azt hagyták figyelmen kívül, hogy a folyadékok sűrűsége különböző. Így fordulhatott elő, hogy a 60 kg-os kénsavas ballonokat 60 literrel számolták el, miközben egy ballonban mindössze 49–50 liter sav van. Végső esetben maradna a felhasznált villanyáram. Ezt a lényeges kérdést azzal vetették el a hivatal szakemberei, hogy Judt László háztartási hálózatról is töltötte akkumulátorait. Ebben az esetben viszont Judték nem néztek tévét, nem használtak mosógépet, kávéfőzőt, nem porszívóztak, nem hallgattak rádiót sem. Lemondtak a civilizáció minden vívmányáról. Egyetlen dolgot folytattak csupán: akkumulátorokat töltöttek nappal és éjjel, mert sötétben is látnak.

Valahol itt kell mély lélegzetet venni, mert ennyi félreértés nincs, és a dolog véresen komoly. Judt László ügyében a mai napig nincs döntés. A következő összeg ma már kétfőlmillió forint felett jár. Történetét ismeri az APEH elnöke és Békesi László pénzügyminiszter is; az ügy mégsem jut egyről a kettőre. Judt László pedig fáradt.

Egyre jobban ráeszmél kiszolgáltatottságára, amely elől ma Magyarországon nincs menekülés, mert az érdekvédelem teljesen hiányzik. Házkutatással felérő vagyonellenőrzéséről egykedvűen beszél, mintha a világ legtermészetesebb dolga volna, hogy vadidegenek végigjárják lakását, fitymálják bútorait. Ebben a zűrzavarban észre sem veszi, hogy már a felesége fizetéséből fizetik az illetékbélyegekre való, mert a kuncaftok a nagy csatározásban szép csendesen elpárologtak. Szépreményű műhelyében csak néhány akkumulátor árválkodik. A sok bajt okozó akkutöltő pedig legnagyobb dologidőben bekapcsolatlanul porosodik. Közel másfél óra beszélgetésünk alatt egyetlen kuncaft se zörgette meg a vaskaput. Judt Lászlót ugyanis szép csendben, gondos körültekintéssel a tönk szélére sodorták. És ha túljut ezen az ügyön, reszkethet attól, hogy mikor vét egy hibát, mert ahogy nincs tiszta fegyver, úgy nincs pontos könyvelés sem. A történet itt véget is érhetne, ha csak egy hivatali packázásáról lenne szó. Győr megyében ugyanis Judt László esete nem egyedi. Hasonló módon jártak el más vállalkozókkal szemben is, így került sor a közelmúltban a látványos utcai demonstrációra. Minden jel arra vall, hogy Győr megyében farkasokra bízták a nyáj őrzését, és ez a vállalkozások hajnalán súlyos hiba. Sajnos, kétkedni kell Békesi László pénzügyminiszter vállalkozásbarát megnyilatkozásain is, mert nehéz elhinni, hogy kellő bátorítás nélkül ilyen nyilvánvaló módon üldözzék a vállalkozókat. Felvetődik a kérdés: megkérdőzte-e már valaki azt a több száz vállalkozót – aki szép csendben eltűnt –, hogy miért kényszerült menekülésre? Vajon elgondolkodott-e már valaki azon, milyen képzettségű és milyen indíttatású emberek irányítanak az adóhatóság intézményében? Ahhoz pedig, hogy az „adósk” jól végzett munka címén több százezer forint jutalmat osztottak ki, azt hiszem, már egyetlen szavunk se lehet.

– Balázs –

Vegyesfecské-csavar

A Tv-híradóból értesülhettünk egy meghökkentő hírről. A TECHNOMARK csavart gyártó vegyes vállalat 50%-kal kívánja csökkenteni árait. A hír valóban meghökkentő. Most, mikor fogcsikorgatva vesszük tudomásul a tézist; ha vasárnap, akkor újabb áremelések, ebben a helyzetben egy merész vállalat veszi a bátorságot, szembeszáll az inflációval, és (mint az a bizonyos kivétel, mely erősíti a szabályt) lefelé „rendezi az árait”. Egy fecske nem csinál nyarat, állítja a népi bölcsesség. De ki tudja, ha ez a fecske nagyobbik részben külföldi érdekelttségű, mint az előbb említett vegyes vállalat, talán idecsalogathatja társait és a nyarat. Mert ezek a vegyes fecskék nagyon értik a csíziót, és jól tudják, hogy miből lesz a cserebogár. '87-ig volt nálunk a csavarhiány. Három év múlva a TECHNOMARK-nak köszönhetően a jó magyar csavar eltűnt, na nem a boltokból, mint az annak előtte megszokott volt, hanem eltűnt mint hiánycikk, és megjelent mint többlet a piacon. Hiánycikkből importcikk! Ezt csinálják utána a magyar fecskék! A recept egyszerűnek látszik: keress magadnak egy hiánycikket, a gyártására társulj egy külföldivel, enged meg neki, hogy nagyobb részben övé legyen a döntés joga, a kezdeti hasznot ne tékozzol el, hanem pumpáld vissza a fejlesztésbe, a dolgozókat fizess meg háromszor jobban, mint általában szokás, és három év múlva eláraszthatod a hazai piacot és külföldre is importálhatsz. Íme, milyen egyszerű is ez! Egyszerű és nagyszerű, mint a TECHNOMARK csavar. Nem kell ehhez csavaros ész. Ehhez annyi is elég, ha a józan paraszti ész srófra jár. Reméljük így lesz, mert ha nem, félsz, hogy az infláció szorító prése akkorát csavar rajtunk, hogy mindannyian be fogunk csavarodni.

F. csa.

Kenyértörés
– avagy kenyérárak a világpiacra

A zömében kenyérfogyasztó nyugati féltekén, amely étkezési szokásaiban élesen elkülöníthető a keletitől, nem mondok újat azzal, hogy a „mindennapi kenyér” fogyasztói ára – annak a lehető legalacsonyabb szinten tartása – az államhatalom stabilitásának jelképévé vált, amihez csak a legrikkább esetben mertek hozzányúlni!

Ma is így van ez, hiszen még a földrajzilag a gabonatermő övezeten kívül eső országok parlamentjei is sietve menesztenék azt a kormányt, amelyik – bárminő megfontolásból – a témát a piaci spekuláció tárgyává tenné.

Nálunk azonban, ahol, mint ismert, a nem létező piacgazdaságot a világpiaci atmoszférában ismeretlen állami hivatalok, felülről szervezett bankokrácia, valamint a közgazdasági abszurditás szféráiban mozgó részvénytársaságok helyettesítik – a szabad piac illúzióit keltve! –, a valóságban egy eddig világviszonylatban is ismeretlen, durva piacdiktatúra van ki-

alakulóban, s ennek a legkisebb gondolati közé tartozik a kenyérárak meghatározó erkölcsi alapszabályának a jelentősége...

Ez a piacdiktatúra épülő hazai gyakorlat teszi lehetővé, hogy az alkalmazott közgazdaságtan törvényeit, amelyek a gazdaságtalanul működő vállalatokat kisöprik a piacról, mint versenyképteleneket, az áraknak a termék valós értékétől messze elszakadó emelésével kijátsszák! S ezeket az árakat a valutapiacra alacsony forintárfolyamon fizetett munkás- és alkalmazotti rétegekkel megfizettesék, anélkül, hogy egyidejűleg azonos értékű bérkorrekciót tartanának szükségesnek: ez ugyan tényleg inflációhoz vezetne, de egyidejűleg feltárná e mahinációk a világgazdaság ma már általánosságban elfogadott és alkalmazott törvényes rendjébe ütőközt „kőkorszaki” antihumanizmusát!

Hargitai István

Mi lenne, ha?

Mi lenne, ha mindenki becsületes lenne? Még belegondolni is rossz! Egyrészt: nem lennének sem kereskedők, sem maszekok, sem ügyvédek, sem orvosok, sem külkereskedők, sem politikusok, mert mind éhen halnának. Sok tíz- és tízezer rendőrt, foglart, vádmórt, parkőrt és fezőrt kéne elbocsátani – az országot munkanélküliek árasztanák el, igaz csak rövid időre, mert a becsületes ember még munka nélkül is éhenhal. A vállalkozások tönkremennének és az adóhivatal gyomorszűkületet kapna. Am a borzalmak ezzel még korántsem fejeződnek be, hiszen az újságírók sem tudnának miről írni, a tévét se nézné senki, sőt még ellenőrző és felügyelő bizottságokra sem lenne többé szükség, ami legalább egymillió ember kenyere vesztét jelentené. A munkások nem járhatnának dolgozni, mert többé senki sem hazudna nekik azt, hogy azok a helyek, ahová ők naponta bejárnak, munkahelyek. Minisztériumok és tudományos intézetek tennék közzé a sajtószolgálat útján, hogy ezennel megszűnnek, mert teljesen fölöslegesen, a békásmegyeri lakótelep zsúfoltságig megtelne, a rózsadombi villák kiürülnek, az írók bevallanák, hogy nem tudnak írni, az énekesek, hogy nem tudnak énekelni, a tanár, hogy nem tud tanítani, a főszerkesztő, hogy nem tud olvasni. Az utcát szétszagotott diplomák, oklevelek, kintünetések és önéletrajzok borítanák, szerencsére utca-seprő lenne elég, vagy kilencmillió.

Rémálom! Még szerencse, hogy nem mindenki becsületes, csak a becsületesek becsületesek. Még szerencse, hogy egyelőre kifejezetten rossz becsületesnek lenni, s hogy becsületesnek lenni jó. Mert ugyan mi lenne akkor, ha jó lenne becsületesnek lenni? Akkor minden gazember becsületes lenne – ettől pedig Isten óvja aljas mindnyájunkat!

Magyar László András

Ceausescu-vagyon

Bukarest hivatalos kéréssel fordult a bázei és a genfi kanton hatóságaihoz, hogy az ottani bankokban elhelyezett Ceausescu-vagyont zárolják és juttassák vissza Romániának. A kérdés rendezése nem egyszerű, hiszen a kivégzett diktátor javait csak ő maga vehetné fel vagy zároltathatná, illetve az a személy, aki megbízásából elhelyezte a genfi és a bázei bankokban az értékeket. Ezeknek a személyeknek a kiltéről a svájci illetékes nem közölt semmit. Elmondta azonban, hogy a jövő héten megkezdik a vagyon értékének a felmérését. Svájcban élő román emigránsok szerint a Ceausescu-család mintegy 400 millió dollár értékű vagyont halmozott fel az ottani bankokban.

„Gazdálkodik” a Magyar Posta

Döntetlenre áll a magyar közintézmények népszerűtlenségi ranglistáján a MÁV és a Magyar Posta „különversenye”. A közvélemény ellenérzései, elégedetlensége mindkét intézménnyel szemben megalapozott. Elegetük van az embereknek a demagógiából, így az elvonások szüntelen hangoztatásából, a szűkös anyagi erőforrásokra történő hivatkozásokból. Ugyanis mindkét intézmény közvetlenül emberi magatartásból vizsgálják gyakorta elégtelenre, anyagi okokkal aligha magyarázható az egyes „ablakok” nyitva tartásának ügyfélbosszantó szervezete, a forgalom nagyságával ellentétes nyitva tartása, a „hatóságosdi” az ügyfél ugráltatása, küldözgetése, sorba állítása, a hiányos informálás: mind egy letűnt korszak stílusára emlékeztetnek.

Rendszerváltások sora zajlik Kelet-Közép-Európában, pártok és politikusok tűnnek el a süllyesztőben, új pártok és vezetők jelennek meg a politikai és gazdasági élet porondján. A Magyar Posta, miközben osztódással „szaporodik”, őrzi konzervatív hagyományait, stílusának változatlanágát, lejárta hatósági szemléletét. Pedig a postai díjszabások az utóbbi néhány év alatt megháromszorozódtak, de a postás ritkán csemet kétyszer – gyakran még egyszer sem. Csak „meghagyást” dob be, intézd el, ami a posta feladata, amiért, aminek ürügyén menetrendszerűen „igazodnak” az általános áremelésekhez, időnként meg is előzik azokat. Ma már egy expressz levélpostai küldemény díja egy család napi kenyéradagja, egy légiposta-küldemény bérmentesítése másfél liter tej ára, noha az ajánlott levél is néha a közönséges küldeményhez hasonlóan kerül a postaládába...

Rákapszolt a Posta a külföldön megjelenő napilapok, folyóiratok áremelésére. A romániai Előre című lap még azután is sokáig 1,50 Ft-ba került, amikor megindult a magyar sajtótermékek árának a csillagos egekbe emelkedése. A posta tehát késéssel ugyan, de árat emelt: mindjárt nagyot, hogy behozza a lemaradást, 2,6-szorosára emelte az 50 baniba kerülő (85 fillér) lap árát. A romániai forradalom után megjelenő utódlap, a romániai Magyar Szó ára példányonként már 7 forint, nyolcszorosa(!) az ottani változatlan árak.

Hasonlóan megdöbbentő az újvidéki Magyar Szó jelenlegi ára, a napilap árusítására egyébként 45 év után került sor vidéki nagyvárosainkban! A 30 ezer régi dinárt érő napilapot potom 15 forintért árusítják a hírlapárusok, vagyis az érdeklődők havi 450 forintért, évente 5400 forintért juthatnak hozzá a vajdasági napilaphoz.

Az 1 koronás pozsonyi Új Szó példányonként ára csak 5 forint, az árfolyam négyszerese. Folytatni lehetne tovább a sort: a néhány hónappal ezelőtt még 7 forint körüli észak-koreai képes folyóirat már 45 forintba került, nyilvánvalóan nem azért, mert az érdeklődés iránta ilyen mértékben megnőtt, vagy belföldi ára megváltozott volna.

Újságárusok a megmondható, milyen nagy tömegű bel- és külföldi napi- és hetilapot kell visszarúzni, mennyire nincs tisztában a posta a piaci igényekkel, mivel a sajtótermékek terítése még ma is ötletszerű, esetleges. Hányszor hangzik el naponta a pavilonokban, utcai árusoknál a „nem kaptuk meg”, „nem érkezett meg”, „nem kaptunk eleget” kelet-európai válasza. A Népsportból télen fölöslegesen maradnak, bajnoki szezonban már reggel fél hétkor nincs belőle; a 168 óra című hetilapnak időnként nyoma vesz Budapest és a vidék között, a Magyar Nemzet Nógrádban időnként és helyenként politikai okokból „nem rendelhető meg”, a Dátum egy-egy példány is időnként kimarad.

Pedig egyre kevesebb család engedheti meg a jövőben magának, hogy egy-két napilapnál vagy hetilapnál többet előfizessen. Aligha hihető, hogy a „rezsiköltségek” növekedésének mértéke indokolja a sokszoros áremelést olyan külföldi sajtótermékeknek, amelyeknek ára egyébként nem emelkedett. A napilapok és folyóiratok értékaránytalan árszínvonal a tűrészathatárhoz közelít. Növekszik azon rétegek aránya, amelyek vagy már kiszorultak, vagy rövidesen kiszorulnak a sajtópiacokról, mivel nincs pénzük a lapokat megvásárolni, jó úton haladunk tehát a „leszoktatáshoz” vezető kultúrprogramban.

Hogy a napi- és hetilapokat, amelyek megmaradtak, olcsóbban is lehetne árusítani? Hogy a szerencsétlen nyugdíjasok a Lúdas Matyit ne 5,80-ért, a Magyar Nők Lapját ne 10,50-ért vásárolják, hanem egy-két héttel a megjelenés után jussanak hozzá 3-4 forintért, ugyan kinek jut eszébe a tisztelt Magyar Postán? A szabály – az szabály: visszarúzni, megsemmisíteni, zúdába vele!

Hogy legalábbis a városokban böngezdéket lehetne felállítani, ahol a régebbi számokhoz jutányosan lehessen hozzájutni? A választ már hallom is: „nem gazdaságos, nem éri meg...” A posékolás, a pazarlás nyilván jobban „megéri” – az adófizető zsebére megy, a Postát károsodás nem éri...

Vuics Tibor

Gumijavító NSZK-érdekeltséggel

A Komárommal egy közigazgatási területi egységet alkotó – de onnan leválni szándékozó – Szönyben jól gazdálkodó termelőszövetkezet működik, hol a vállalkozás szelleme nem mostanában fejlődött ki. Már jó tíz évvel ezelőtt létrehozták gumijavító melléküzemágukat. Komoly anyagi befektetéssel, nagyüzemi módszerekkel végzik itt a használt gumiabroncsok felújítását. Cél szerűnek látszott abban az időszakban az üzem létrehozása, hiszen mindössze ötszáz méter távolságra vezetett el mellette a régi Mi-es fő közlekedési út.

Mint Simon Tibortól – a gumiszerezőbolt vezetőjétől – megtudtuk, igen nagy kapacitással dolgoznak és tevékenységükben a nyugatnémet Tip-Top cég is részt vállal. A szocialista és tőkés relációból származó gumiabroncsokat – igazán jó minőségű futófelület-javítás (futózás) után a négy fővel dolgozó szerelő-, centráló-, javító-műhelyben értékesítik. A hazai vásárlók és viszonteladók mellett, külföldiek is rendszeres vásárlói közé tartoznak, ami egyáltalán nem tűnik kuriózumnak, amikor megtudtuk, hogy az üzem termékei a felújítás után, hozzávetőleg százezer kilométert még biztosan „elszaladnak”. Eddig az árfekvés is igazán kedvezőnek volt mondható, mert az áfával növelt fogyasztói ár mindössze négyszázötven és ezeröttszáz forint között volt, s ezzel a kis-

pénzű autótulajdonosok is találtak maguknak igényeiknek megfelelő gumiabroncsokat. Azonban az infláció nem kerül el – sajnos – a szönyieket sem. Mint az üzlet vezetőjétől megtudtuk, a közeljövőben náluk is áremelésre kerül sor, amelynek mértéke azonban még nem ismert.

Az egység termékei és szolgáltatásai bővítésével is igyekszik a piacon talpon maradni. A náluk vásárolt gumiabroncsokra egy év garanciát adnak, s ismerve a nálunk honos kiszol-

gálási kultúrát, nem közömbös, hogy előzékeny és udvarias, gépekkel jól felszerelt kiszolgálásban lehet része az oda betérőknek. Minden bizonnyal szerepet játszott ez a kiszolgálási szemlélet is abban, hogy több mint huszonnégy millió forint árbevételt tudtak produkálni, s a rendszeresen visszatérő vevőkör és a nyugatnémet partner sem vonta meg bizalmát az eddig jól működő szőnyi gumisoktól.

Berg Endre

Számoljunk csak! Ide egymilliárd... oda...
(Fotó: Kapfinger)

Levelem megírására az kényserített, hogy immár sokadszor a kormány olyan intézkedéseivel találkozok az egyszerű állampolgár, amelyeknél a becsületes dolgozót helyezik hátrányos helyzetbe.

– Az Ön miniszterelnöksége alatt hányszor is sokkoltatták be az Országgyűlést és a lakosságot? Vegyük csak sorjában:

Először is, ha kerüljük is, mint macska a forró kását, akkor is ezt a kormányt és annak jelentős tagjait még Grósz Károly főtitkársága idején nevezték ki.

Az első érzékeny sokkhatás az volt, amikor a képviselőkkel megegyeztünk 1987 decemberében azt a kormányjavaslatot, amely bevezette a személyi jövedelemadót azzal a fenyegetéssel, ha ezt a tisztelt Ház nem fogadja el, akkor tűzön-vízen keresztül sokkal radikálisabb intézkedésekkel, de a költségvetés 1988. évi csökkentését végrehajtják. Mi lett az eredmény? Jöttek a radikális intézkedések is és a költségvetés deficitje nem csökkent.

A következő sokkhatás a Bős-Nagymaros vízi erőműnek megszállása volt. Akkor azzal fenyegetőzték, hogy ha nem szavazza meg az Országgyűlés, akkor nemzetközi problémák keletkeznek szomszédainkkal. Sze-

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

gény honatyák, ezt a felelősséget nem vállalhatták, bár szegény Stadinger-bárótnak nehezére esett megszámlálni az igen szavazatokat, mégis a továbbfolytatás mellett döntöttek.

A látszólag jóhiszeműleg induló gyógyszereségely ugyancsak balul ütött ki, ugyanis már azon csodálkoztam, hogy dr. Csehák Judit egészségügyi és szociális miniszterünk, aki szűkebb patriánkból, Fadról került a miniszteri bársonyszékbe, ugyancsak ismerhette az egyszerű emberek szerénységét. Nagyon jól tudhatta, hogy az öreg, beteg nyugdíjas restelli a szegénységét, és nem teszi ki magát a magyar tanácsi apparátus bürokráciájának és lekezelésének. Ezt úgy kellett volna megoldani, hogy bizonyos összegű nyugdíjknál – legyen az 4500 forint körüli nyugdíj – ezen összeget fel kellett volna osztani, hogy a havi nyugdíjknál ez az összeg mindenkor a rászorulóknak rendelkezésére álljon. Véleményem szerint az erre a célra biztosított alapok a tanácsoknál jelentős részben felhasználhatatlanok maradtak.

A következő sokkhatás a becsületes állampolgárt a valutarendellel érte.

Kérdezem én Öntől, mit tud tenni egy becsületes magyar állampolgár, aki turistaként akar nyugatra menni a világ-útlevelével, a rendelkezésre bocsátott 50 USA dollárral, az amúgy is üres pénztárcájával? Hogy mennyit ér ez az 50 dollár odakinn, amelyekre Önök mostanában büszkén hivatkoznak? Ezt az éves 50 dollár keretet az USA-ban egy analfabéta néger segédmunkás 6–7 órai munkabérével megkeresi. Véleményem, de sokunk véleménye szerint a kiáramló dollármilliókat akkor kellett volna megállítani, amikor az első tíz hűtláda bekerült nyugatról. Csodálkozom azon, hogy ezen kormányzat csapatában lévő „BEK” nem tudta kibekkelni, hogy ezt ugyancsak más képpen is meg lehetett volna oldani. Mégpedig nagyobb közgazdasági elemzés nélkül, a Kereskedelmi Minisztériumnak – államközi szerződéssel – kellett volna 20–30 százalékkal kevesebb valutáért megvásárolni a fogyasztók által keresett elektrotechnikai cikkeket.

Itthon még olcsóbban is lehetett volna forgalmazni, és nem járjuk le magunkat, hogy a beteg nagymamát is kicipeljük magunkkal Ausztriába.

És végül az 1990-es költségvetés, amely már elfogadása pillanatában is teljesíthetetlen volt. Ugyanis azt senki sem hihette el – még a legjóhiszeműbb honatyák sem –, hogy a betervezett 19 százalékos árnövekmény valós lesz.

Örülnék, ha 40–50 százalék között megállna az 1990-es árindex. Itt megint becsapták az Országgyűlést és félrevezették a közvéleményt.

Befejezésül még néhány kérdést, amelyre intézkedést vár valamennyi becsületes állampolgár:

Milyen konkrét intézkedéseket tesz a kormány az elszegényedett rétegek konkrét megsegítésére, a szegénységi skála visszaszorítására? Van-e komoly intézkedési terve a szerkezetváltás miatt – ha az egyáltalán bekövetkezik – több ezres munkanélküliség szociális védelmére? Végül, de nem utolsósorban, egyáltalán van-e halvány elképzelése a kormánynak a mindenki által nehezményezett és az amúgy is megromlott társadalmi morált tovább zavaró több milliós nagyságrendű jogtalan prémiumok kifizetéséről, avagy a csődbe ment gyárak vezérigazgatóinak milliós nagyságrendű nyugdíjainak megszüntetésére? Vagy a 30–40 ezres, meg nem érdemelt nyugdíjak korlátozására?

Mayer Dezső, nyugdíjas

Mi lenne a vásárlók teendője áremelések után?

A mértékadó közgazdászok (amelyek nem is biztos, hogy mértékadók, sőt az sem biztos, hogy közgazdászok) évek óta hangoztatják, hogy az országnak, a magyar gazdaságnak a szerkezetváltás érdekében szabad piacgazdálkodásra van szüksége. Minden átmenet nélkül, azonnal. A kormányzat most – úgy látszik, hallgatott a tanácsra, de az is lehet, hogy az IMF nyomására – ránk szabadította a legszabadabb piaci árakat, ráadásul úgy, hogy az árképzést ellenőrizhetetlenül a termelők hatáskörébe adta.

Első látásra is úgy tűnik, hogy ennek legfőbb hasznélvezői a mezőgazdasági termékeket feldolgozó áruteremlők lesznek. Természetesen az államháztartás sem jár rosszul... A kárvallottak, mint ahogy ezt már megszoktuk, most is a nyugdíjasok, valamint a bérből és fizetésből élők, azok közül is azok, akiknek a jövedelmük alacsony. Ez a nagy baj, de az még nagyobb, hogy ezek vannak többen.

Ha most a vásárlók az elviselhetőség maximális határáig vásárlási sztrájkba kezdenének: ha a legkevesebb tejet és tejterméket; ha jóformán semmi húst és hentesárut; ha csak az okvetlen szükséges, de legolcsóbb kenyeret, lisztet, tézstafélét és rizst, ha semmi péksüteményt nem vásárolnának; ha leállítanák az autóikat, s gyalog mennének, mert buszra sem telik; egyáltalán nem fogyasztanának semmi olyat, ami nem feltétlenül szükséges a létfenntartáshoz – ez úgy gondolom, a leghatásosabb eszköz lenne az elszabadult infláció megfékezésére.

Ha ugyanis nem lehetséges eladni magas áron, akkor a termelők, illetve a főtulajdonos, az állam számára három fő lehetőség marad. Az első: nem termelnek, csak annyit, amennyi magas áron eladható. Ez esetben azonban nőnek az előállítás fajlagos költségei, így a termelő hamar tönkremegy, vagy a termelés növelhetősége érdekében leszállítja az árait. A másik: mindezt nagyon hamar belátja, ez esetben az eredmény is hamarabb jelentkezik. Ez a két eset hoz valamit a vásárlóknak, segíti a piac árszabályozó szerepét s talán nem teszi tönkre a gazdaságot. A harmadik lehetőség: a termelők exportra viszik belföldön eladhatatlan termékeiket. Csakhogy a tőkés piacon nem kell a disznósajt, a párizsi, a zalahús, de még a tőkehús sem, mert az ottani színvonalhoz gyenge, eladhatatlan.

Megvalósítható ez a vásárlási sztrájk? Hárommillió ember biztosan tovább fog élni vele, hiszen már gyakorlatot szerzett benne. Magyarország már régen ismét a hárommillió koldus országa, a koldusok pedig nem nagyon vásárolnak. Az úgy ahogy még vásárlóképes rétegnek, ha legalább a felegyomrának túróképeségéig mérsékelni képes a vásárlásait, nem kellene évtizedek a győzelemig.

A kormányzat magukat okosnak hívó funkcionáriusai most mosolyognak. Hiszen ők azt is célul tűzték ki, hogy vissza kell fogni a fogyasztást.

Igen ám, de úgy gondolták, hogy azért mi csak költsük el a pénztünket.

Kedves Olvasó! Az itt elmondottak csak egy lehetőség a lehetőségek közül. De nagyon félelmetes lehetőség. Hasonlatos ez valamiképpen egy bejelentett és nagyjából végig vitt éhségstrájkhoz is. Egy ország vezetése már attól is félni szokott, ha egy-két ember lefekszik valahol és eltökélten éhezik a halál felé. Ha milliók kezdenének nélkülözni önként, az valami elrémisztő lenne. Igaz, sokunkra egy kis súlycsökkenés is ráférne...

Betyás Ferenc, Budapest

Anonymus

Minden valamire való szerkesztőség örül az olvasók leveleinek. Jelzik, hogy tetszett, nem tetszett egy-egy cikk, bírálják, dicsérik, javasolnak, kiegészítenek. Segítik a mindennapi munkát, s jelzik, hogy egy írás tovább él.

Am mindezt csak akkor teszik, ha írjuk nem a névtelenség homályába burkolózzuk. Az ilyen leveleknek ugyanis általában más az „iktatási” helyük... Mivel rendszeresen jönnek a névtelen levelek, motoszkál bennem valami. Mégpedig az, hogy a kedves olvasó, aki tollat ragad, am kiletét már nem fedli fel, valamit nem tud. Mégpedig azt, hogy erkölcsi kötelességünk a levélíró személyének védelme, hogy nevével abban az esetben eleve nem említhetjük, ha ő ezt kéri. Ugye, így már teljesen más képet fest a dolog? És milyen jó lenne, ha Anonymusaink is felfednék kiletüket...

–gergeics–

Nem Manescu volt, de nem is Petrescu

Lapunk január 24-i számában megírtuk, hogy a december 22-i romániai események közvetítésekor a képernyőn nem Comeliu Manescut, hanem Petrescut, a sokáig háttérbe szorított filmrendező látható a tévéképernyőn. De tényleg ő bukkant fel a képernyőn?

„Valóban nem Comeliu Manescu volt! Ám nem is Petrescu, a tisztessége okán mellőzött filmrendező...”

Az az elegáns és valóban megkapóan, sőt, mondhatni rutinosan handabandázó közepkorú férfiú, kit a Magyar Televízió munkatársai Comeliu Manescunak vélték, a Ceausescu aranykorszak első számú, legprivilegizáltabb sztárrendezője és színésze, Sergiu Nicolaescu volt. Sergiu Nicolaescu, aki a saját főszereplésével mindvégig futószalagra termelte a hivatalos történelemismerletet agresszívan propagáló filmpozsokát, kalandfilmeket, xenofób szatírista, sőt fasiszta kémfilmeket. (Ezekben a Securitate nagyszerű kémelhárítói hőseiesen és természetesen sikerrel veszik fel a küzdelmet az egyedülálló román tudomány és csúcstechnológia vívmányait megkaparintani áhítozó, diabolikus nyugati, imperialista kémszervezetekkel...)

Sergiu Nicolaescu abban a korszakban volt a román filmművészet teljhatalmú potentátja, amikor olyan, valóban zseniális, európai rangú pályatársai, mint Liviu Ciulei, Dan Pita, Pintilie, Mireca Verouiu és sokan mások emigrációba kényszerültek vagy teljes hallgatásra kárhoztattak.

Egyébként a képernyőn, azon a történelmi napon, Sergiu Nicolaescu mellett jó néhány hasonszórné „forradalmár” is ágált... Ez azonban már más sztori...”

Nagy Géza, Győr

Lassan jobban ismerem a pireuszi kikötőt, mint aki itt dolgozik. Harmadik napja várakozunk, a vámosoknak se híre, se hamva. Kétszer beszélünk Béccsel, mindkétsszer avval igyekeztek nyugtatgatni, hogy a görögök igen kényelmesek. Ugy tűnik fel, nagyon is! Az autó környékét elhagyni úgy nem merjük, hogy egyikünk legalább ne tartózkodna a közelben, hisz bármikor jöhetnek! De nem jönnek. Ha ma, 19-én sem tudunk lerakodni, akkor csak hétfőn. Ez újabb három éjszaka alvás az autóban. A Saroni-öböl felől enyhe mediterrán szél fúj. A Pateras nevű óriási tanker épp most fut ki a nyílt vízre. A hőmérséklet az áprilisi-nak megfelelő, meghaladja a 20 C-fokot. Hétfőre süt a nap. Ha turistaként lenne itt az ember, igen elégedett lehetne! Egy utolsó kíséreltet. Telefon Athénbe, Patraiki úrnak. Újabb ígéret az intézkedésre. De csak várunk, várunk. Idegrendszerünk lassanként felmorzsolódik. No, de fel a fejvel! Egy újabb konvoj érkezik. Francia, osztrák, holland kocsi alkotják. Láss csudát! Egy román is. A teljesség kedvéért el kell mondanunk, hogy Evzonitól csak ilyen módon juthat Pireusba a kamionon érkező áru. Egyéni akció kizárt. Kínunkban elnevetjük magunkat. Az osztrák DAF oldalán óriási betűkkel ez áll: Oké für mich! (Számomra minden rendben!) – Jó, mi? – fordul hozzám Pusztai Imre. – Kíváncsi leszek, holnap hogy áll majd a kolléga szája.

Álmodik a nyomor

Sajnos, balsejtelmünk bevált. Az ELTRANS-nál közölték velünk,

Lenningen-Athén inter

„Csak a földrajzi határok átléphetők” III.

Oké für mich!

hogy speditőr csak hétfőn! Időközben összefutottunk egy Hungarocamionos magyar felségjelű IVECO pilótájával. Megkapó érzés volt honfitársunkkal találkozni. Három magyar összehajolt, és elhatározta, hogy a történetek ellenére igyekeznek „elútni az időt”. Lehetőleg a legértelmesebben, egymás ismereteit kiegészítve, tapasztalatainkat megosztva.

Mindenekelőtt ismerjük meg alaposabban Pireuszt! Itt a földnyelven geometriai alaplappal megépítettek az utcák, egymásra merőlegesen és igen szűkek. A járdaszegély alig valamicske. A házak sorát narancsfák kísérik. Itt-ott leszakítunk egyet, megesszük. (Ó, hogy mennyire örülnének itt a gyerekeink! Hisz csak le kellene szakítani a vörössárgán mosolygó gyümölcsöket.) Ami az otthoni vállalkozóknak bizniss lehet, igen sok a kisüzem, még a fűtácson is. Műhelyek tucatjai mellett (előtt) haladunk el. A csinos, csillogó villák nem vonzanak, továbbmegyünk. Szegényes (nyomorúságos?) negyedbe érünk. Omladozó házak, némelyikük még fából! A sarkon koldus (nem is egy!) Micsoda kontraszt! Csillogás, fény egyfelől, a látottak a másikon. Megborzongok. A szemétpüpek itt még magasabbak. Kutyák, bűz, bomló organizmusok. No, el innen. Imre egy

20 drachmást nyújt egy kolduló öregasszonynak. Az majd kezét csókol neki. Hálálkodik a maga módján és nyelvén. A következő sarkon használt katonai egyenruhákat kínálnak. (Leselejtezett NATO-gyakorlók. Görögország a hatvanas évek óta tagja a tömbnek.) Igen olcsók, de nem kérünk. A parti út felől csodálatos a panoráma. – Nézd, ott az öböl, ahol a kocsijaink állnak! – böki oldalba Zoltán, az újdonsült sorstárs. Az ott Szadamisz szigete, emez itt Agina – magyarazza lelkesen. Ő már többször járt itt, viszonylagos helyismerete most igen nagy segítség. A nagy kikötőben, a pályaudvar előtt, hatalmas óceánjárókat látunk. Itt autó-

A speditőri irodában. Vasilisz Konsztantinosz úr.

buszra szállunk, a 843-asra, és mintegy 5 megálló után, ismét gyalog folytatjuk a városnézést. Egy helyütt magyar szót hallunk. Egy hangulatos, bár nagyon szerény vendéglőből (tavernából) jött a hang. Détári, Détári, ismételteti a tulaj. Valóban, a helyiségben, a falon, az Olympiakosz magyar nemzetiségű játékosának plakát nagyságú képe. Megkülönböztetett figyelmével tüntet ki mindhármunkat. A loukanika (kolbászféle) finom, a kóla hideg. Meglepődünk, hogy távozáskor milyen keveset fizetünk. Bizonyára benne volt a tulajnak, Kaporidasz úrnak a magyarok iránti rokonszenve is. Megvallom, igen jó benyomással távoztunk.

Az antik Zea-színház maradványait még sötétedés előtt elértük. Úgy tartják, a hellenizmus korában épülhetett, az i. e. II. században. (Pontos leírását bármely útikönyvben – ami Athénről és környékéről szól – az olvasó megtalálhatja.) Nagyon sok dolgot nem láthattunk, de talán egyszer erre is lesz érdeklődésünk. Visszatérve a dokkhöz főzőcskézünk, de okosan. Tulajdonképpen jómagam csak asszisztálok, Zoltán és Imre igen profi a témában. Májgombóclevest eszünk és székelykáposztát. Újra magyaros illatok kerítenek hatalmukba. Hiába, az otthoni ízek! Kár, hogy néhány a látott nyomoroncok közül most nincs itt. Jutna nekik is, hisz bőséges ételmisszercsomagokkal érkezünk. Éjszakába nyúlóan beszélgetünk még, mialatt József Attila-verseket citálgatunk, Pireusz külvárosában álmodik a nyomor.

Bayer Béla
(folytatjuk)

RTV

KOSSUTH RÁDIO: 8.20: Szonda – Tudományos magazin. 8.50: Külpolitikai figyelm. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Népek zenéje – magyar előadók. 11.37: Kék öböl – John Steinbeck regénye folytatásokban. 12.30: Ki nyer ma? – a Budai Várban. 12.45: Intermikrofon. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: PAF-műsor. 14.35: Dzsesszmelódiák. 14.55: Borisz Paszternák versei. 15.00: Ezedforduló. 15.37: Fűvöszene. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: Vesszőparipánk. 17.00: Tér-idő – Tudományos figyelm. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk – a zenéről. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.45: Daróci Bárdos Tamás: Lakodalmi korszok. 20.00–24.00: A magyar zenéjé. Közben: 22.00–22.30: Hírvilág.

PETŐFI RÁDIO: 8.05: Rivaldafényben – Régi gramofonlemez. 9.05: Társalgó. 10.05: Operatkedvelőknek. 11.05: Helykereső. 11.20: Apró-cseprő – Gyerekekről. 11.41: Ki kopog? – A Gyermekrádió műsora. 12.10: Asztali muzika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Beüttenger – a sportról. 15.05: Csúcsforgalom. 17.05: Tárcsázz! 17.30: Helykereső. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Táncházi muzika. 19.30: Daráló. 20.00: Más-világ. 21.05: Erdélyi beszélgetés. 21.15: Rólunk van szó! 21.20: Embertan – középhaladóknak. 22.00: Nótakedvelőknek. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz története.

BARTÓK RÁDIO: 9.15: Haydn: G-dúr (Oxfordi) szimfónia. 9.47: Ruppert István orgonahangversenye. Közben: 10.30: A szépszendős francia szimbolizmus. 11.42: Janet Baker operafelvételeiből. 12.05: Zenekari muzika. 13.00: Rádiószínház. 13.56: Gregor József operariárikat énekel. 14.35: Labirintus. 14.50: Ének-lő Ifjúság. 15.00: Zenekari muzika. 16.05: Helsinki Biennálé – 1989. 17.10: Zenekari muzika. 17.51: II. Budapesti Nemzetközi Kórusverseny. 18.30: Na maternjem jeziku – A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache – A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: A Suisse Romande Zenekar Wagner hangversenye. 21.09: Sikerlemez CD-n. 21.56: Rádiószínház – A két Bolyai.

SZABAD EURÓPA RÁDIO: 6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelm. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó, hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszemle. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-uró-

pai szemle. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelm. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni revű. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobb. 16.50: Párizsi magyar figyelm. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idézünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvismertető sorozat. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek. 23.10: Emberek, művek, események. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Könyvismertető sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Az én kortársaim. Tévéfilm Mikszáth Kálmán írásaiból. 9.45: Képjátság. 9.50: Teletudó. 9.55: Az én kortársaim. Tévéfilm Mikszáth Kálmán írásaiból. 10.55: Panoráma. Világpolitika percről percre. 11.40: Mozgató. Toma mozgáskorlátozottaknak. 11.50: Képjátság. 16.30: Képjátság. 16.40: Pannon krónika. A pécsi körzeti stúdió híradóműsora. Dél-dunántúli hírek, információk, események. 16.50: Nachrichten – Hírek német nyelven. A pécsi körzeti stúdió műsora. 16.55: Ecranul nostru. A szegedi körzeti stúdió román nyelvű nemzetiségi magazinja. 17.25: RTV Községpszichológus. 17.30: Szám-adás. Gazdasági negyedóra. 17.45: Sherlock Holmes és doktor Watson kalandjai. Szovjet tévéfilmsorozat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: A klinika. NSZK tévéfilmsorozat. 21.00: Választási műsor. 21.10: Reklám. 21.15: Stúdió '90. A Televízió kulturális hetilapja. 22.00: Mesterdallamok. „Esti sugárkoszorú”. 22.25: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képjátság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. Telefonos játék. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.05: Esélytelen. Csehszlovák film. 20.16: TV2. 20.30: Fejezetek az első világháborúból. Amerikai dokumentumfilm-sorozat. 20.53: TV2. 21.00: Híradó. 21.20: TV2. 21.30: Napzárt. 22.15: Ko-

lozsvári Grandpierre Emil: Hungária Kávéház. Magyar-NSZK film. 22.40: Gondolkodó. A Televízió tudományos folyóirata. Kb. 23.25: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Leccsúszottak Beverly Hillsben. 12.10: Valaki és valami. Rajzfilm. 12.20: A császár új lovai. 13.05: Hírek. 13.15: Mi. 13.45: A 7. kontinens ékszerai. 14.10: Tazsan titkos kincse. 15.35: Alice Csodországban. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Állatsorok. 16.30: Nevetséges és lehetséges. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Ante. 17.35: Mini találkozó. 17.55: Philipp, az egér. 18.00: Mi. 18.30: A szépség és a szomorú. Távoli partokon. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Univerzum. Amoznas, az elárasztott vadon. 21.07: Roda Roda. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: Bölcsődel egy halottért. 0.15: Hírek. 0.20: Az Angyal. Krimisorozat. 1.05: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Álarc. 6.25: Halló, Európa – Jó reggelt, Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Teletutó. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Flash Gordon. Akciófilm-sorozat. A mágia csodája. 11.00: Az egészség művészete. 11.25: Szépségápolási tanácsok. 11.45: Baretta. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Teletutó. 13.25: A mai nap műsorából. 13.30: Kaliforniai klán. Csaldórsorozat. 14.15: A Springfieldek története. Csaldórsorozat. 15.00: A hatmillió dolláros férfi. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Ultramann – Titkos énem. Amerikai sorozat. 16.30: Komputerkölyök. Csaldórsorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Játéssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: Knight Rider. Akciófilm-sorozat. 20.15: Kicsit dilis, magas fekete férfi. Olasz vígjáték. 21.45: Exploziv. 22.30: Hírek. 22.40: Éjszakai növények kellene lenni! Olasz szexkomédia. 0.00: A legkitartóbb kötekedő. Amerikai kalandfilm. 1.10: Knight Rider. 1.55: Aerobic. 2.00: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Egyveleg. Könnyűzenei klip. 16.00: Forró drót. Könnyűzenei show. 17.00: Hullámhosszon. Élő telefonos zenés műsor. 18.30: Kék éj. Clare Antz magazinja. 19.30: Időlánc. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Ultra sport. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Ultra sport. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időlánc. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: Új világ. 17.15: Esély a daloknak. Pascal Sevran varietéje. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Számok és betűk.

18.20: Incifinci fantázia. Mesesorozat 4–6 éveseknek. 18.35: Pihenőidő. 19.00: Territóriumok. Természetfilm-sorozat. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillogó papiros. 20.00: Jelenidő. Dokumentumműsor. 21.00: Sportmagazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Te jó ég, kedd van! Aktuális társadalmi kérdések. 0.00: Kerevet. 0.25: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. Csaldórsorozat. 9.00: Hírek. 9.05: Közközház. Csaldórsorozat. 9.50: Tesztelési öletek. Horoszkóp. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: A csóro nyomozó. 12.15: Szerencsekerék. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: A koalabocskok kalandjai. 14.30: Pénzügyek. Horoszkóp. 14.40: Közközház. Csaldórsorozat. 15.30: Bol-dog napok. Csaldórsorozat. 16.05: Bonanza. Westernsorozat. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. Csaldórsorozat. 17.35: Autósok-nak. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Cannon. Krimisorozat. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerék. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Vidáman tovább. Kérdezz-felelek játék. 20.30: Justitia kis halai. 20.55: Hírek. 21.00: Az első halálos bűn. 22.40: Hírek. Sport. Időjárás. 22.50: Német életek. 23.35: A profik. Krimisorozat. 0.25: Műsorelőzetes.

JUGOSZLAV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Gyermekek. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.35: Hírek. 12.40: Játékfilm. 14.10: Iskolatelevízió. 14.30: Műsorismertetés. 14.35: Hírek. 14.45: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Sorozat gyerekeknek. 18.20: Számok és betűk. Vetélkedő. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Mi és a tudomány. Tudományos program. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lotóhúzás. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kapcsolásos magazin. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: Éjszakai program. 0.35: Hírek. 0.40: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Tv-naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Körzeti program. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A sport világa. 20.50: Tv-mix. 21.05: Alpk-Adria. Dokumentum-szórakoztató riport. 21.35: Szórakoztató magazin. 22.35: Téli est Gágrában. Szovjet játékfilm. 0.05: A szerdai műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel és a SATI műsorát részletesen közli a Teledol.

Ez volt a Néva-parti kori „randi”

Engi-Tóth: A türelem érmet terem

Iskola-búcsúztató a Néva partján. Nem sokat hazárdíroztak azok, akik az idei műkorcsolya és jégtánc Európa-bajnokság előtt azt jósolták, hogy a leningrádi összejövetelen – a teniszből kölcsönzött kifejezéssel – szovjet Grand Slam születik. Vagyis, hogy akár mind a négy aranyérmét otthon tarthatják a Néva-parti EB házigazdái.

A „látnokok” – teljes joggal – abból indultak ki ugyanis, hogy a párosok és a jégtáncosok vetélkedőjében mindenképpen a szovjetek kerekednek felül, folytatva a sokesztendő hagyományokat. A férfiaknál is „elintéztnek” tűnt a dolog, lévén, hogy Alekszandr Fagyjev eladdig négy EB-arannyal gazdagította saját, no és a szovjet műkorcsolyamedál-készletet, ráadásul 1987 óta Európa-bajnokságon verhetetlennek bizonyult. Tehát – papíron – a vendéglátók négyes nyereszériájához „csupán” a női viadal első helye hiányzott. A női egyéniben azonban „csak” EB-második Natalja Lebegyeva – s így a házigazdák – reményei semmibe veszttek.

A magyarok mindent egybevetve az elvárt szinten teljesítettek. Engi Klára és Tóth Atila nem tudott ugyan fellépni a dobogóra, mert a francia jégtáncos testvérpár Isabelle és Paul Duchesnay – ismét – jobb volt náluk. A tavalyi vb- és EB-negyedik buda-

pesti kettős hiába futott minden korábbiánál nehezebb, művészibb, kiérlelt tudást igénylő, s ugyanakkor elegánsabb kúrt, hiába igazolta fejlődőképességét, küzdeni tudását, megint csak be kellett érnie a negyedik hellyel. Duchesnay-ék ugyanis, túl azon, hogy ismét újítottak, immáron azt is keresztülvitték, hogy rendkívül dús fantáziáról árulkodó programjukat nemcsak a közönséggel, hanem a bírakkal is elfogadtatták.

Igazság szerint a publikum nem is a bronzérmest, hanem Klimováék ide, Uszováék oda, a mezőny legjobbját ünnepelte bennük. Más kérdés, hogy az ezüstérmes Uszováéknál a magyar kettős is meggyőzőbbnek tűnt... (Talán nem csupán jámbor óhaj: Engiék kitartása előbb-utóbb egy világverseny érmében testet kell hogy öltösson.)

Dicséző szavakat érdemel a bemutatkozásképpen mindjárt a 13. helyre betáncoló „alkalmi duó”, a csak néhány hónapja párba állt Kerekes Krisztina és Kolecsánszky Gábor jégtáncosok, valamint a váratlanul magára talált és önbizalomra kapott Téglassy Tamara is, aki végül a 8. lett. Száraz András viszont – életének tán leggyengébb teljesítményét produkálva csak a 22. helyre volt jó a kötelezők és a rövidprogram alapján, így kúrját már be sem mutathatta, mivel arra csak az első húsz szerzett jogot.

Szovjet kard: csak sztáralőrök

Nazlimov rendet tesz

A hétvégén kardparádét láthattak a vívás hívei Gödöllőn és a budapesti Nemzeti Sportcsarnokban. A Bajnokcsapatok Európa Kupájáért, illetve a Magyar Hitelbank-Hungária Kupáért olyan „fegyvermesterek” indultak harcba, mint a kétszeres egyéni olimpiai bajnok francia Jean-Francois Lamour, a tavalyi világbajnok szovjet Grigorij Kirijenko, a szöuli bronzérmes olasz Giovanni Scalzo – aki megnyerte a Hungaria Kupát, s ő lett az első itáliai kupagyőztes. De nemcsak a pástokot, hanem azok mellett is egykori csillagok vonultak fel. Így például az olimpiai bajnok Kárpáti Rudolt, Gerevich Aladár, Pézsa Tibor, Gedővári Imre, vagy a külföldiek közül Vlagyimir Nazlimov, az egyik legeredményesebb szovjet kardozó.

Nazlimov (45) eredménylistáját felsorolni is hosszadalmas: háromszor volt tagja az olimpiai bajnok szovjet válogatottnak (1968, 1976, 1980), 1972-ben csapatban, 1976-ban egyéniben nyert ezüstérmest. A világbajnokságokon két egyéni (1975, 1979) és nyolc csapataranyérmest szerzett. A hétvégén a CSZKA Moszkva edzőjeként kísérte Magyarországra tanítványait.

Mi az oka, hogy ezúttal tanítványai nem az aranyérméért vívtak?

– Hát, mi sem győzhetünk mindig. De komolyra fordítva a szót, a mostani versenyt kísérletnek szántuk. Ki kellett próbálni néhány fiatalot, s erre

ez az erős mezőny megfelelő volt. Nos, az újoncok nem vallottak szégyent, Sirsov például az egyéni verseny döntőjébe is bekerült. Elégedett vagyok a bronzérmel s a teljesítményükkel is.

Mennyit változott a vívás, amióta Ön elbúcsúzott a pásttól?

– Rengeteget. A kardkép bevezetése szerintem használt a fegyvernemnek, mert így meg lehet szűrni az emberzsúri tévedseit. Igazságosabbá vált a bírászkodás. Az új lebonyolítási rendszerrel azonban nem értek egyet, ellenzem. Most a tudás helyett a véletlen játssza a főszerepet. Ezt bizonyította a mostani verseny is, amikor olimpiai bajnokok sokasága búcsúzott pár pernyi szereplés után. De nemcsak a versenyzők látják kárát az új szisztémának, hanem a nézők is, akik nem tudják követni az eseményeket. Bizom benne, a nemzetközi szövetség rádöbben a hibájára, s megszünteti a kegyetlen rendszert.

Mi a véleménye a mai kardvívókorról?

– Három nemzet vívói kiemelkednek a mezőnyből, a magyarok, a franciák és a szovjetek. A bolgárok és a lengyelek egy-egy versenyzővel tűnnek csak ki. El kell azonban mondanom, hogy a magyar és a francia csapatot egységessége miatt erősebbnek tartom a mi válogatottnaknál. Nálunk sajnos mindenki sztárnak érzi magát, s ezt néha megsínyli a csapat érdeke.

Férfitornában

Bordán-Donáth: átadás-átvétel

Elmúlt pénteki döntésével korszakot zárt és nyitott a Magyar Torna Szövetség elnöksége, amikor 1992 végéig Donáth Ferencet bízta meg a férfíválogatott szövetségi kapitányi teendőinek ellátásával. Ez egyben azt is jelentette, hogy Bordán Dezső, a 19 éve válogatott edzőnek, majd nem sokkal később vezetőedzőnek felkért szakember nem érheti el a megálmodott 20. jubileumot, amely – jövőre lett volna esedékes.

Az ilyenkor szokásos órségváltás, vagy ha úgy tetszik, átadás-átvétel hétfőn már meg is kezdődött, mégpedig azzal, hogy Bordán Dezső máris felszabadította szövetségi íróasztalát, öltöző-irodahelyiségét a Tornacsarnokban, leadta kulcsait is. A búcsúzó szövetségi kapitány e hónap végéig még a szövetség fizetett alkalmazottja, s ez idő alatt legfontosabb tevékenysége nyilván egy új munkahely keresése lesz.

Ami pedig az utódot, Donáth Ferencet, a Testnevelési Főiskola torna tanszékének munkatársát illeti, számára a legsürgetőbb feladat munkaviszonyának rendezése a tanszéken, s aztán a szövetségben. Várhatóan fizetés nélküli szabadságért folyamodik, hogy aztán megállapodást köthessen új munkaadójával.

Az átállással kapcsolatban Forgács Róbert főtitkár előjáróban arról számolt be, hogy Donáthnak alig három hét leforgása alatt el kell készülnie az éves felkészülési tervvel, s ami ennél is nehezebb lesz, a teljes olimpiai felkészülés dokumentációjával. Ezt a határidőt nem a szövetség, hanem a Magyar Olimpiai Bizottság szabta meg a nyári és téli olimpiai játékok műsorán szereplő sportágak szakvezetőinek. Donáth, persze csak azzal „főzhet”, ami a rendelkezésére áll, s a jelenlegi anyagi, személyi és tárgyi feltételekkel hétfőn a szövetség szokásos hétnyitó értekezletén ismerkedhetett meg.

Totónyeremények

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a Totó 5. játékhétére 8 528 566 darab szelvény érkezett be. A nyeremények: 13 plusz egy találatos szelvény 16 darab, nyereményük egyenként 455 937 forint, 13 találatos szelvény 24 darab, nyereményük egyenként 248 693 forint, 12 találatos szelvény 2316 darab, nyereményük egyenként 2863 forint, 11 találatos szelvény 31 037 darab, nyereményük egyenként 214 forint, 10 találatos szelvény 198 594 darab, nyereményük egyenként 50 forint.

A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

Ze Beto – halálos baleset

Vasárnap este autóbaleset áldozata lett Jose Alberto Teixeira Ferreirinha, ismertebb nevén Ze Beto. A 29 esztendőes labdarúgókapus az FC Porto kitűnőségének számított, 23 alkalommal a válogatásban is figyelembe vették. Ze Beto kocsija megcsúszott, felborult, s a neves sportoló életét veszítette. A kocsiban tartózkodott a kapus felesége és kislánya, ők csak sérüléseket szenvedtek.

„...Ej, ráérünk arra még...”

Forog-e tovább a ring?

Az bizonyos, hogy a Forma 1-es autós gyorsasági világbajnokság résztvevői ezen a nyáron is – augusztus második hétvégéjén – a Hungaroringre látogatnak, s világbajnoki pontokért küzdenek. A távolabbi jövőről, az 1991. és 1995. közötti időszakról azonban még mindig semmi hír. A Forma-1 Autóverseny Szervező- és Rendező Közkereseti Társaság megbízásából az Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat munkatársai ugyan már januárban felvették a kapcsolatot Bernie Ecclestone-nal, a Forma 1-es Konstruktó-

rök és Gyártók Szövetsége (FOCA) elnökével, de egyelőre a szükséges tárgyalások időpontjában sem sikerült megegyezniük.

– Ecclestone nagyon elfoglalt ember, rengeteget utazik, így nem könnyű vele időpontot egyeztetni – mondta dr. Medgyes Zsuzsa, az IPV idegenforgalmi igazgatója. – Ennek ellenére voltak ajánlatai, de azok számunkra nem voltak megfelelőek.

A magyarok esetleg nem tudták volna hozzáigazítani programjukat?

– Tőlünk függetlenül nem jött létre egyezés, ám azzal tisztában kell lenni mindenkinek, hogy egy-két nap alatt Magyarországon képtelenség beszerezni a vízumokat.

Nem sürges a határidő, nem lesz késő tárgyalóasztalhoz ülni?

– Ecclestone hivatalosan eddig semmilyen terminust nem közölt, tehát attól sem kell tartanunk, hogy kicsúszunk az időből. Mi mégis abban reménykedünk, hogy egy hónapon belül sikerül megkezdődjenek az érdemi tárgyalásokat – fejezte be dr. Medgyes Zsuzsa.

Mi jön a 77. nagy győzelem után?

Karpov is legyőzte a sakkautomatát

A Massachusetts állambeli Cambridge-ban a világon legerősebbnek tartott sakk-komputer, a Deep Throat – magyarul Mély Gondolat – névre hallgató masina megmérkőzött az exvilágbajnok szovjet Anatolij Karpovval, és tőle is kikapott. (Tavaly októberben a világső Garri Kaszparov „oktatta ki” a sakkautomatát.) Míg azonban Kaszparov könnyedén bánt el Mély Gondolattal, Karpovnak minden tudására szüksége volt, hogy nehéz helyzetéből kivágja magát, s szinte az utolsó pillanatban felülkerekedjen. A végén ugyanis a szovjet sakkozónak már csak 90 másodperc gondolkodási ideje maradt a gép 12 percével szemben, de akkor Karpov megtalálta a nyerő kombinációt, és feladásra készítette ellenfelet.

A szemtanúk szerint Karpov megkönnyebbülten, nagyot sóhajtva állt fel az asztal mellől, amikor a gép kapitulált.

– Tudta, hogy hajsza hűján kikapott – mondta Danny Edelman, a mérkőzésnek otthont adó Harvard Sakk Klub elnöke. – Mély Gondolat nagyon sokat fejlődött a Kaszparov elleni meccs óta, s a jövőben még magasabb szintre emeljük a tudását.

A kitűnő számítógép egyetlen másodperc alatt 800 000 lehetőség közül

képes kiválasztani a szerinte legjobbat.

– Tavaly meglehetősen változó formát mutattam – mondta. – Igaz ugyan, hogy a világbajnok-jelöltek negyedöntőjét és elődöntőjét is megnyertem, az izlandi Hjartarson és honfitársam, Jusupov ellen. Ez utóbbi párosmérkőzésen azonban csapnivalóan játszottam, hajsza választott el a kieséstől. A legnagyobb csalódást azonban azzal okoztam magamnak, hogy kiengedtem a kezemből a Világ Kupa első helyét. Persze, túl sok okom nincs a panasza, hiszen nyolcadszor lehettem tagja az Európa-bajnok szovjet válogatottnak. Ez volt sportpályafutásom 77. nagy győzelmé – egyéni és csapatsikereket együttvéve –, s ezzel megdöntöttem Alekszander Aljohin abszolút csúcsát.

– Március 8-án megkezdem a világbajnok jelölti döntőt a holland Jam Timmannal Kuala Lumpurban. Lehet, hogy a 12 parti kevés lesz a döntésre, mert Timman nagyszerű sakkozó, elméleti és taktikai téren is. Akármelyikünk is győz, méltó ellenfele lesz Kaszparovnak – fejezte be az interjút Karpov.

Melinte elítéli Comanecit

A világhírű román sportolók közül legutóbb Doina Melinte számolt be arról, hogyan élte át a decemberi forradalmat hazájában. A nagyszerű középtáv futónő, a mérföldes síkfutás világcúcstartója, az 1984-es Los Angeles-i olimpián a 800 méteres távon szerzett aranyérmét. Melinte az emlékezetes események idején lakóhelyén, Bacauban tartózkodott. Az atlétán a helyi stadionban több mint 20 ezer ember előtt a Ceausescu-rezsimet élesen elítélő beszédet tartott.

– Nagyon boldog voltam, hogy részt vehettem a gyűléseken, s végre kimondhattuk, hogy Románia szabad ország – nyilatkozta Doina Melinte. – Különös örömmel töltött el, hogy a fiatalabb nemzedék robbantotta ki a forradalmat, és hazánk hamarosan a demokratikus fejlődés útjára léphet.

Melinte szolt sportpályafutásáról is. Megemlítette, hogy még a zűrzavaros napokban sem hanyagolta el az edzéseket, mivel nagy feladatokra készül. Először is megkísérli megjavítani saját mérföldes rekordját, s erre legközelebb február 9-én, a New Jersey állambeli East Rutherfordban rendezett fedettpályás versenyen lesz lehetősége. A tét mindenesetre nem csekély, hiszen a szervezők 100 ezer dolláros jutalmat kínáltak fel annak, aki a csúcsot sikerrel rohamozza.

– Eddig a meghívásos versenyeken hiába nyertünk különböző díjakat, a

pénzt az utolsó centig be kellett fizetni az országos szövetség számlájára. Remélem, ezt a téves szabályozót hamarosan eltörlik, bár tudom, nem lehet mindent egyik napról a másikra megváltoztatni.

A 33 éves futónő nem adott egyértelmű választ arra a kérdésre, hogy meddig kíván még a pályán maradni. Elmondta: hogy bár jövőre tervezi a búcsút, de az sem elképzelhetetlen, hogy meggondolja magát és még az 1992-es spanyolországi olimpián is rajthoz áll.

Doina Melinte nem örült túlzottan, amikor honfitársnőjéről, Nadia Comaneci ötszörös olimpiai bajnok tornásznőről faggatták az újságírók. Véleménye szerint Comaneci helytelenül cselekedett, amikor elhagyta hazáját és Amerikában összeállt egy többgyermekes családapával.

– Nekem is lett volna alkalmam a szökésre, de sohasem éltem a lehetőséggel – mondta befejezésül Melinte.

Volt pécsi foci,
nincs pécsi foci

Sorsuk a tanácstagok kezében

Pécsett, a reprezentáns focicsapat, a PMSC őszi sikereiből következő szurkolói örömben (az előkelő harmadik helyen állnak és nagy esélyük van arra, hogy valamelyik nemzetközi kupában induljanak) az új év elején már nem kevés keserűség is vegyül.

A megszokott éves költségvetés (húszon-egynéhány millió) kábé egyharmada hiányzik az 1990-es évben – s ha ezt a hozzávetőlegesen nyolcmilliót nem „dobják össze”, annak beláthatatlan következményei lehetnek, legalábbis ez derül ki dr. Tüske Csaba technikai vezetőnek az alábbi válaszaiból, akit a napokban – a PMSC kettéválása után – a még önállóbbá váló labdarúgó-szakosztály helyzetéről kérdeztünk.

– Kétségtelenül jól jött ez a szervezeti változás, most már tényleg önálló lehetnénk, de kérdem én, hogy mire megyünk ezzel a fene nagy önállósággal, ha a hirtelen beállott jelenlegi pénzügyi helyzetünk a február 25-i tanácsülés után nem változik alapvetően. Egy példa, hogy érzékeltessem a helyzetünket: ha minden marad a régi-ben, úgy legfőbb két-három hónapig még tudunk béreket fizetni.

– De hát – úgy tudjuk – mentőövként kaptak már a tanácstól hárommilliót.

– Ebből vonjon le kettőt, hisz ez a közös kalapba ment, a maradékkal meg felkópik az állunk.

– Szinte hihetetlen, hogy egy futballszerető magyar nagyvárosban akkor amikor fut a csapat szekere, ráadásul saját magára hagyatkozva, saját téglából építkeznek – így a sikerek hosszú távra prognosztizálhatók – gond lehet a működőképesség átmentése. Sok vállalat számára ennyire közömbös a pécsi minőségi foci?

– Sajnos a vállalatok lehetőségei behatároltak – egymásnak tartoznak milliókkal. Csak a tanács segíthet rajtunk, az a tanács,

Meglesz-e az a
nyolcmillió?

amely számunkra eddig meglehetősen szűkmarkúan osztogatta a forintokat, amelynél a labdarúgó-szakosztály mostoha gyerek volt. Ezt azért hangsúlyozom, mert más városokban a tanács egészen más módon viszonyult, kezelte az NB I-es focicsapat szereplését.

– Így – nem ok nélkül – eléggé pesszimista a február 25-i tanácsülés előtt, amikor – a fociszerető pécsi lakosok demonstrációjának hatására – újból megtárgyalják a labdarúgók megsegítésének ügyét.

– Ettől a szerintem eléggé döntésképtelen emberekből álló testületől nem sok jó várak. Lesznek biztosan más fontosabb területek, ahová pénz kell, így a korábbi mulasztásaiknak, illetékes döntéseiknek mi isszuk meg a levét. Mi, akik a magunk területén azért nem keveset tettünk le az asztalra az elmúlt évtizedben.

– Mi van ha nem kerülnek elő a milliók?

– Nyárig valahogy vegetálnánk, aztán katasztrófa: volt NB I-es pécsi futball, nincs pécsi foci. A meghatározó játékosoknak lejár a szerződése.

A tanácstagok kezében van a pécsi focisták sorsa. Esetleg olyanokéban, akiket az őszi sikerei, a remek hangulatú mérkőzések hidegen hagynak, akik nem lesznek hajlandók meglátni a saját fényüket a magyar futball sötétségében, akiket elsősorban a futballelles közhangulat befolyásol.

Mekkora súllyal esik latba, hogy ez a csapat hetenként tízezer nézőt szórakoztat? És az, hogy májusban érdekelt az újjáélesztett KK-ban, ősszel pedig akár a Real Madridot vagy a Milant is fogadhatja...

Másutt már egy NB II-es szerepléshez is be tud szállni megközelítőleg ennyi pénzzel a tanács, Pécsett ez hogy van...?

Bálint Gy.

Eltitkolt márkák a háttérben

Immár bizonyos, hogy nem dolgozik tovább a dán labdarúgó-válogatott élén Sepp Piontek, aki 1979 óta töltötte be a szövetségi kapitányi tiszteket, s szerződése júniusig lett volna érvényes. A múlt heti EB-sorsolás után több dán lap (Ki tudja, miért éppen a csoportbeosztás elkészítését követően hozták nyilvánosságra az állítólagos visszaéléseket...?) hírt adott arról, hogy Piontek állítólag megkerülte a dán adóhatóságokat, jövedelme egyik részét „kimentette” Svájcba és Liechtensteinbe.

– Amikor adócsalónak neveznek, ideje istenhozódót mondani – jelentette ki Piontek a TT svéd hírügynökségnek adott nyilatkozatában. Hogy miért éppen svéd forrás közli a hírt, egyértelmű: az adóügyek szellőztetése miatt Piontek nem áll szóba dán újságírókkal.

Fritz Ahlström, a Dán Labdarúgó Szövetség igazgatója megerősítette, hogy a kapitány hivatalosan is bejelentette távozási szándékát, egyszerűen elmondta: Pionteknek valóban van liechtensteini bankszámlája. Hozáfűzte, nem lehet kétséges, hogy a szakember nem követett el visszaéléseket adóügyeiben.

Carl Nielsen, a dán szövetség elnöke mindössze ennyit mondott:

– Nagy kár, hogy Sepp elhagyja a válogatott csapatot.

A szövetség Richard Möller-Nielsen, az utánpótlás-, illetve az olimpiai válogatott eddigi szakvezetőjét nevezte ki kapitánnyá. Hogy ez csak ideiglenes megoldás-e, arról nem adnak hírt az ügynökségek.

Szulejmanoglu visszavonul?

Naim Szulejmanoglu meglepő bejelentéssel állt elő. A világszerte „minidaruként” emlegetett súlyemelő ugyanis kilátásba helyezte, hogy nem folytatja versenyzői pályafutását. Egészen pontosan február közepéig vár, mielőtt véglegesen döntene a hogyan továbbról. Akkorra eldől, hogy sérülése lehetővé teszi-e a folytatást, avagy menthetetlenül búcsút kell intenie a dobogónak. A Bulgáriából két éve eltávozott, majd Törökországban letelepedett súlyemelőt tavaly ősz óta kínozza szűnni nem akaró hátfájás.

Köszöntjük
DOROTTYA
és DÓRA

nevű olvasóinkat

Dorotya nevünk a görög Dorotheosz név latinus nőiesítésének, a Dorothea névnek régi magyarosított alakja. A férfinév jelentése: Isten ajándéka.

Rokon neve a Dorottyának a Dóra. Igen sok nyelvben önálló név a becző.

Ez is időjósoló nap. Az Ágotától megszorított időjárást, a hideget Dorotya tágtítja, azaz enyhíti. Ha mégsem következne be enyhülés, hanem még tart a téli zimankó, akkor Julianna majd biztosan meg hozza – tartja a népszokás.

A Nap kél: 7.05 órákor
nyugszik: 16.52 nyugszik

A Hold kél: 12.53 órákor
nyugszik: 5.02 órákor

Csendes, enyhe idő

Változóan – többnyire gyengén – felhős lesz az ég, számottevő eső sehol sem valószínű. A változó irányú szél legfőképpen kisé élénkül meg. Éjszaka többfelé képződik köd, amely azonban napközben valószínűleg mindenütt megszűnik. A legalacsonyabb hőmérséklet mínusz 3, plusz 2 fok között, a legmagasabb hőmérséklet kedden általában kevéssel 10 fok fölött alakul.

Eseménynaptár

95 évvel ezelőtt 1895. február 6-án született Dési Huber István festő- és grafikusművész. Tagja volt a Szocialista Képzőművészek Csoportjának. Stílusára előbb a kubizmus, majd az expresszionizmus hatott, a szociális témákat erősen síkszerű, zárt formákkal ábrázolta (Déli pihenő, Guberáló, Viharmadarak). Halála után, 1959-ben jelent meg A művészetről című könyve, melyben művészetszemléletét az osztályálláspontjából alakította ki. 1958-ban posztumusz Kossuth-díjjal jutalmazták munkáját. Itt közölt képünk önarcképe.

85 évvel ezelőtt, 1905-ben született Wladyslaw Gomulka, hazája kommunista pártjának 27 éven át vezetője, akit 1970-ben söpört el a politikai életből a gdanski munkásmozdulás.

Frank Zappa amerikai rockszólistát januárban Prágában találkozott Václav Havel elnökkel és Csehszlovákiáról szóló, egy amerikai Tv-társaság számára készülő film tervét beszélt meg vele. A 49 éves Zappa kifejezte készségét az ország pénzügyi támogatására is.

(veres)

A 2. világháború legnagyobb légitámadása volt 45 évvel ezelőtt 1945. február 6-án: 45 perc alatt 2500 tonna bomba hullott Berlinre.

Dr. Kováts Andor

Arzénes vizek

A tervek szerint Csongrád és Heves megyében már az idén befejezik az ivóvíz arzénmentesítését, s lényegesen javul a helyzet Békés, valamint Szolnok megyében is.

Csaknem egy évtizede már, hogy nemzetközi felméréshez kapcsolódva vizsgálták meg a Dél-Alföldön néhány település vizét, s szinte véletlenül derült ki, hogy a megengedett mértéket jóval meghaladja az arzéntartalom. Az alaposabb elemzés után csaknem 70 településen minősítették a vizet magas arzéntartalmúnak. 1984-ben kezdődött meg egy program, amelynek során több mint 1 milliárd forint felhasználásával új kutakat fúrtak, tisztítóberendezéseket szereltek fel. Így mintegy 20-szal csökkentették a magas arzéntartalmú vizet használó települések számát. A nagy költségigényű fejlesztés tovább folytatódik, s a tervek szerint ez év végére a leginkább veszélyeztetett települések számát 10-re csökkentik.

(MTI)

Katonai szolgálat helyett tanítás

A francia kormány lehetővé teszi, hogy azoknak a francia fiataloknak egy része, akik a katonai szolgálat helyett fegyver nélküli szolgálatot kérnek, megfelelő képesítés esetén Közép- és Kelet-Európa országaiban dolgozzon a szolgálati időben nyelvtanárként, vagy más oktatási területen, illetve közszolgálatban. „Az önkéntesek Európáért” elnevezésű program keretében lányok is jelentkezhetnek önkéntes szolgálatra. A költségeket a francia állam fedezi. Az államtitkár azt is elmondta, hogy Franciaország több ezer fiatal számára kívánja lehetővé tenni a szakképzést a különböző egyetemeken, közintézményekben. Erről már több közép- és kelet-európai országgal kötöttek megállapodást. Thierry de Beaucé államtitkár a kérdéssel Magyarországon is tárgyalt, amikor Mitterrand elnök kíséretében Budapesten járt.

Február 10-én szombaton a televízió 1. műsora egy órával előbb kezdődik. 18.30-tól változatlan!

17.00: Ökumenikus istentisztelet közvetítése a Szegedi Dómból.

18.05: Az Angol ház IV/4.

Február 19-én kezdik árusítani a főváros és Győr-Sopron megye 44 OTP-fiókjában az Ausztriában közkedvelt és nagy nyereségi lehetőségeket nyújtó „6 a 45-ből” elnevezésű osztráklottót.

Ősi álom volt, hogy Európából szárazföldi úton lehessen eljutni Délkelet-Ázsiába. Ugy tűnik, ez az álom 2000-re meg is valósulhat. Elhárult ugyanis az utolsó akadály a pánázsiai autósztráda-hálózat megépítése előtt: Burma végre ígért monddott és részt vesz az üzletben. A 65 ezer kilométernyi sztráda-hálózatot egy ENSZ-program keretében építenék meg új utak létesítésével, illetve meglévők korszerűsítésével. Törökországtól is Irántól Vietnamtól és Szingapúrig. Burma volt a hiányzó láncszem Banglades és Thaiföld között. Az Európa és Délkelet-Ázsia közötti autótérrel először 1959-ben rukkoltak elő, az álmat azonban szertefoszlatta az indokínai háború.

Két újabb kötetel gyarapodtak a napokban a közkedvelt és keresett tényirodalmi újdonságok. Farkasházy Tivadar Tévések végjátéka című műve az Új Idő Kft. gondozásában látott napvilágot. A kabaré világából ismert szerző a Megengedett sebesség című műsora történetén keresztül mutatja be a televízió kulisszák mögötti világát. Napjaink még mindig alig ismert valóságába kalauzol Viktor Szuvorov Akvárium című kötete, amely a Co-Nexus Print-teR Kft. kiadványa. A szerzőnek nem ez a valódi neve, mert a szovjet katonai hírszerzés egyik tisztjét fedi. Az író a szovjet katonai hírszerzés főparancsnokának, az „Akváriumnak” belső életével, a kiképzéssel, a hírszerzők személyes gondolataival, gondoljaival ismerteti meg az olvasót.

A THE TIMES írja, hogy Bush épp egyéves elnökségét a 2. Világháború óta legmagasabb népszerűségi indexszel ünnepelheti. A Washington Post által közölt 79% magasabb, mint Reagan népszerűségi mutatója, és csak Kennedy 1962-es 77%-a ért a közelébe. Bush sikerének titka Quayle alelnök szerint az, hogy nem vetett ki új adót, erővel alátámasztott békét teremtett és megbuktatta a diktátort (Norlegát).

Reagannal ellentétben Bush inkább pragmatizmusára támaszkodott, mint ideológiai keménységére; a válságos helyzetre jobban tudott reagálni, mint azt előre látni; és az összehúzóerőket a megegyezést részesítette előnyben.

Tizenkét hónapos országát látogatása Noriega elfogatása koronázta meg. Főleg külföldi eredményel jelentősek, egy év alatt 14 országban járt. Szerencsés elnöknek is mondható, hiszen a kommunizmus épp most omlott össze.

(V. P.)

Felozlatják a francia rendőrség „könnyű lovasságát” – azt a különleges kiképzésű motorkerékpáros rendőralakulatot, amelyet kifejezetten tömegoszlatásra alakítottak ki. Az osztag két tagját néhány nappal ezelőtt – elsőnek a francia bírósági gyakorlatban – felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték, mert durva erőszakuk 1986-ban közvetett úton egy 22 éves egyetemista halálát okozta. Az alakulat tagjait arra képezték ki, hogy kétszemélyes motorkerékpárjukkal hatoljanak be a tüntetők közé, s a hátsó ülésen ülő rendőr gumibotjával verje szét őket.

Szőuli dili

Tíz évi börtönbüntetésre ítélte egy szőuli bíróság hétfőn azt a diáklányt, aki júliusban a dél-koreai hatóságok szigorú tilalma ellenére Phenjanba utazott a Világifjúsági és Diktálalkozóra. A vád szerint a huszonkét éves Im Szu Kjon ezzel a lépésével „veszélyeztette hazája biztonsági érdekeit”. A lány annak idején a demilitarizált övezetben lévő Panmindzsonon keresztül hagyta el Dél-Koreát, s ugyanezen az úton érkezett vissza. A fiatalok nemzetközi találkozóján egyedül ő képviselte országát. Hazatérése után rögtön letartóztatták. A bíró azzal indokolta a szigorú büntetést, hogy a lánynak a fesztiválon való részvétele sértette Dél-Korea „stratégiai érdekeit”. „A fesztiválon elhangzott felszólalása, amelyben hazája diákmozgalmáról beszélt, hozzásegítette a KNDC-t katonai stratégiájának javításához, s így kedvezett Phenjan érdekeinek” – fejtette ki a bíró.

Nissan-export

A japán Nissan cég négy évvel ezelőtt, két milliárdos alaptőkével, leányvállalatot alapított Nagy-Britanniában, avval a céllal, hogy az itt gyártott autóból Japánba is exportáljanak. A terv értelmében 1,5 milliárdos tétel kerül vissza az anyavállalathoz. Ez a pénz tehát a brit kasszába folyik be és pozitíven befolyásolja az ország kereskedelmi mérlegét. E tény jó példát szolgálhat az NDK számára is. Nevezetesen: nem jelenti az ország kiárusítását az a tény, ha országukba idegen tőke áramlik be. (B. B.)

Személyi jövedelemadó

MIRE ÜGYELJÜNK?

Az 1988. évi személyi jövedelemadó, továbbiakban SZJA bevallások átvétele és feldolgozása során számos jó és rossz tapasztalatot szereztünk. Azt hiszem, hogy ezek ismeretében célszerű – az 1989. évi SZJA-bevallás helyes kitöltése érdekében – az adóbevallást benyújtók figyelmét felhívni néhány dologra.

Az egyik gyakori hiányosság volt: a személyi adatok pontatlan kitöltése. Ez egyaránt vonatkozik annak valamennyi adatára, de a legtöbb gondot mégis az azonosításhoz nélkülözhetetlen név, lakcím és személyi szám hiánya, vagy hibás kitöltése okozta.

Nem nehéz elképzelni, hogy az országosan közel 1,4 millió SZJA-bevallást benyújtók között sok azonos nevű fordulhat elő.

Ahhoz, hogy ténylegesen a bevallást benyújtó személyre könnyelhesük az adót, nélkülözhetetlen a pontos név, lakcím, személyi szám – esetleg ha van, adószám. Ha pedig ez hiányzik, vagy pontatlan, kénytelenek vagyunk megkeresni az adózót ezek pótlására – ez pedig késedelemmel, felesleges zaklatással jár. A késedelem az adózót is sújthatja: ha adóelőleg visszatérítési igénye van, az adatok pótlásáig nem tudunk intézkedni a visszafizetésre. Tehát lényeges: ügyeljünk a személyi adatok (a bevallás hátoldala!) pontos kitöltésére.

Másik igen fontos követelmény, hogy az adózó a bevallást írja alá.

Az adóbevallás kötelezettséget tartalmaz, amiért az adózó felelősséggel tartozik. Természetes, hogy ezt a bevalláson aláírásával tanúsítja.

Az aláírást ezért szigorúan megköveteljük, másrészt azért is, nehogy bárki más helyett – bármilyen szándékkal – bevallást adhasson be. Ha hiányzik az aláírás, ezt is pótolatnunk kell, ami ugyan csak a késedelem okozója lehet.

Hasonló gondot okozhat, ha hibásan jelölik meg – az adóelőleg visszatérítés esetén – az átutalási betétszámla számát.

A bevallás előlapján három kis fehér kocka látható. Ennek előírás szerinti bejelölése úgyszintén a feldolgozást – adott esetben a visszajáró adóelőleg kiutalását – gyorsítja meg.

A bevallásban – az ÚTMUTATÓ-ban írtak szerint – minden olyan jövedelmet szerepeltetni kell, amelyet az adózóhoz össze kell vonni. E jövedelmek nagyobb részéről – vagy teljes összegéről – a jövedelmet kifizető igazolást ad, illetve adott (úgyszintén a levont adóelőlegről is). Kérjük, hogy a bevallási nyomtatvány megfelelő sorainak kitöltésénél az igazolásokkal (bizonylatokkal) megegyező jövedelemadatokat – és levont adóelőleget – írjanak be. Az olyan jövedelmeket, amelyekről megszerzésekor nem készült bizonylat (pl. bevallás 12. sora), az év során készített feljegyzésekből állapítsák meg és írják be a bevallás megfelelő sorába. Javasoljuk, hogy jövedelmeiket pontosan és teljeskörűen tüntessék fel bevallásaikban.

Gondoljanak arra, hogy az adóhatóság ellenőrzi a bevallásokat és számítógép segítségével egybeveti a kifizető szervek személyenként összegyűjtött adatait a bevallások adataival. Ha az ellenőrzés során a bevallásnál nagyobb jövedelem kerül megállapításra, akkor adóhiány és bírság a következmény. Nem érdemes ezt megkockáztatni! (Ne felejtjük el: az adóhiány megállapítására az 5 éves elévülési időn belül lehetőség van.)

Sajnos gyakori volt az 1988. évi bevallásokban a számolási hiba (összeadás, adókiszámítás). Egy kis odafigyeléssel ez elkerülhető. Célszerű a számításokat ellenőrizni (kétszer számolni), ehhez nyújt segítséget az útmutató 9–12. oldala.

Nagy valószínűséggel a bevallást először mindenki a munkalapokon készíti el (ezek az útmutatóban lévő bevallás-minták), majd ezt másolja át a bevallásra. Az átmásolás egyben hibalehetőség is, ezért célszerű a beküldésre elkészített bevallást alaposan leegyeztetni a munkalapokkal: ne legyen sorlecsúszás, összegki-maradás.

Különösen figyeljünk arra, hogy egyes sorokba (pl. 33., 34., 63., 64. sor) a szövegrovatban megjelölt összegnél nagyobb összeg nem írható be. A 31-es sorban lévő összeg (alkalmazotti kedvezmény) nem haladhatja meg a 12 000 Ft-ot.

Végül még egy: az értékadatokat (összegeket) forintban, *fillérek nélkül* és csak a fehéren hagyott rovatokba szabad beírni.

Bizonyára felvetődik több olvasóban: miért írok mindezekről, hiszen ezeket tartalmazza az útmutató, meg természetes is. Sajnos a gyakorlat azt bizonyítja, e dolgokról külön is írni kell, mert éppen e természetes követelményeket nem tartják be nagyon sokan. Pedig ehhez semmi más nem kell, csak egy kis figyelmesség. Sok utólagos zaklatástól menekülhetnénk meg mindannyian, ha ezt a néhány figyelemfelhívást megszívnánk.

Ha viszont problémát okoz a bevallás kitöltése, és az útmutató sem nyújt elegendő segítséget, kérjük keressék fel a felügyelőség ügyfélszolgálatát, ahol megfelelő útmutatást, segítséget kapnak a kitöltéshez.

Tudom: a bevallás kitöltése gondot, munkát jelent. De ha már ezt a „munkát” el kell végezni, legyünk olyanok, mint a jó mesterember, aki nem ad ki kezei közül hibás, rossz munkát.

A bevallások feldolgozása nagy erőfeszítést, és sok túlmunkát jelent munkatársainknak. Kérem segítsenek nekik: ne várják meg a bevallás benyújtásával a végső határmapot. Ha korábban adják be a bevallást, a befizetendő adót akkor sem kell a végső határmap – március 20. – előtt befizetni!

Köszönöm figyelmüket és azt, hogy munkánkat segítik.

Szekszárd, 1990. február 1.

Antus Gyula igazgató
Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Tolna Megyei Igazgatósága

Hirdetését telefonon is feladhatja

D
A
T
U
M

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

APRÓHIRDETÉS

Nagy összegű készpénzzel támogatom, ha tőlem vásárol biohumuszt termelő gilisztát. 500 ezer forintig adómentes. Biztos külföldi export, magas jövedelem. Szerződéssel OTP igényelhető. Szeremle, Bercsényi u. 7. Dudás Mártonné.

HÍRADÁSTECHNIKA SZÖVETKEZET

keres, gyártmányfejlesztési dokumentációk ellenőrzéséhez gyakorlattal rendelkező

– mechanikus

rajzellenőrt.

Jelentkezni lehet: Budapest XI., Temesvár u. 20.

Telefon: 1869-522/289
mellék.

Révai Nagylexikona

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagylexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:.....

Cím:.....

.....példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, 7100

Szekszárd, Pf.: 237

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos

kérdésekről részletes tájékoztatót,

valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

DÁTUM

Perelt szerek és szerelt perek

A címbeli nyelvtörő nem pusztán ötlet, nagyjából tényleg erről van szó a magyar heroincempészek tárgyalásán. A perelt szerek piaci értéke 22 millió dollár, hiszen a hús kiló tiszta heroin láttán vagy izlettén még a sokat látott maffiózók is megnyalják a tíz ujjukat. S ha ráadásul egy ártatlan asszonyka (ez hogy lehet?) kíséri a szállítmányt a Milanói Scala nagyzenekara helyett, az már döfi! S ezek után az a legkevesebb, hogy elvetemült ismeretlenek csempészhették az autó legrejtettebb, éppen e célra készített titkos zugaiba az árut. (Bevallom, őszintén, mindig féltem attól, hogy az én autómba is becsempésznek valamit, azért is nem vettem még eddig...) Az itáliai történet, a tényállás, s a védekezés a maga gyermekded meséjével elmondta a perelt szerek szerfeletti kedves esetét. A várható 4-15 év, ami mai börtönviszonyaink között még kevésbé hasonlít a Kanári-szigeti üdüléshez, kényszerűen leleményessé teszi a védelem munkáját. A fővádlott férfiú ügyvédje kérte, rövidített eljárás során döntsenek, tehát csak a vizsgálat tényeire szorítkozzanak. Valóban! Minek is az a sok letyefetye tanú? Amilyenek, még képesek rá, s mondanak valamit. Ezt azonban csak a védenc és megbízottja gondolja így, a tanácselnök bíró már elutasította.

Nincs tehát lehetőség a (meg)szerelt perre, remélhetőleg kiderül az igazság, s a talján áfium, illetve, dehogyan ópium, heroin terjesztői elnyerik méltó jutalmukat. Most már csak azt szeretném tudni, hogy azok, akik nem heroinnal, hanem szóval kábítanak, mikor kerülnek sorra?

#

Mihail Gorbacsov támadásba ment át, és a Központi Bizottság ülésén erélyes programmal lépett fel – állapította meg a ZDF, az NSZK legnagyobb tévéadója. Amit a szovjet vezető a még zömében maradlnak mondható KB-ban előterjesztett, annak a fele se tréfa. Egy lépéssel ugyanis túllépett már a párton is, és szeme előtt már felremlített egy többpártrendszerű Szovjetunió képe. Ami most itt kibontakozik, már valóban egyfajta februári forradalom, ha Gorbacsovot követi a Központi Bizottság. De hát, ha jól meggondoljuk, a KB-nak nincs is más választása.

A szocialista export szigorítása miatt az ipari szövetkezetekben rendkívül súlyos helyzet állt elő – ennek át-hidalása csak igazságos engedélyezéssel lehetséges – foglalt állást az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége. Elengedhetetlen, hogy az engedélyezés során a sorolás fő szempontja az export minél kevesebb konvertibilis importtartalma, illetőleg a minél nagyobb nyereség legyen. Arra van szükség, hogy a szállítási lehetőségeikért a Kereskedelmi Minisztérium nyilvánosan versenyeztesse a vállalatokat és az ipari szövetkezeteket.

Egy új szolgáltatás áruházainkban, avagy haladni kell a korrallal és persze az árakkal. Bizony nem árt olykor, ha a folyton változó és minden elképzelést legfőképpen pedig a vásárlóképességet meghaladó árakat alaposan szemrevételezzük. Ne gondoljuk ilyenkor, hogy a szemünk káprázik!

Fotó: – kapfinger –

Az Adria-kóla vezetéken Magyarország területére érkezett az első jelentősebb közel-keleti olajszállítmány. Az Irakban vásárolt kétszáztonna tonna olaj tankhajón érkezett a jugoszláviai Omisalj kikötőjébe, ahonnan a nemzetközi távvezetéken hűsz nap alatt juttatják el a százhalombattai finomítóba.

A nemzetközi távvezeték tíz évvel ezelőtt közös jugoszláv, csehszlovák és magyar beruházzal építették. Magyarország költségei mintegy kétmilliárd forintot tettek ki. A Szovjetunió mindmáig képes volt kielégíteni hazánk import kóla-szükségletét, az Adria-vezeték ez ideig csaknem teljesen kihasználatlanul állt.

Az Európai Közösség tizenkét országának külügyminiszterrel hétfői brüsszeli tanácskozásukon egészében támogatták a közösség bizottságának a közép-kelet-európai országokkal való társulási szerződésekre vonatkozó csütörtöki javaslatát, de – egy francia szóvivő szerint – a tervezet további kimunkálását tartották kívánatosnak. A tizenkettő előbb szükségesnek tartják a kereskedelmi és gazdasági együttműködési szerződések rendszerének teljessé tételét a térség országaival, még ebben a félévben, továbbá a társuláshoz – és a térségben Magyarországon és Lengyelországon túlmenően új országoknak nyújtandó támogatáshoz – elengedhetetlen pénzügyi fedezet megteremtését a közösségi költségvetésben. Mivel ez időigényes eljárás, a szóvivő szerint a második félév előtt aligha várható a társulási tervek további konkretizálása.

Valutaárfolyamok

1990. február 6-tól 12-ig

penznem	vételi árfolyam 100 egységre forintban	eladási
angol font	10459,49	11106,47
ausztrál dollár	4749,28	5043,04
belga frank	176,44	187,36
dán korona	954,07	1013,09
finn márka	1563,97	1660,71
francia frank	1085,35	1152,49
görög drachma a/b	39,26	41,68
holland forint	3268,79	3470,99
ír font	9781,59	10386,63
japán yen (1000)	424,84	451,12
kanadai dollár	5212,12	5534,52
kuvaiti dinár	21278,66	22594,86
norvég korona	955,21	1014,29
NSZK márka	3686,31	3914,33
olasz lira (1000)	49,64	52,72
osztrák schilling	523,72	556,12
portugál escudo	41,93	44,53
spanyol peseta	57,08	60,62
svájci frank	4164,08	4421,66
svéd korona	1010,26	1072,75
USA dollár	6187,83	6570,59
ECU (Közös Piac)	7521,37	7986,61

a) vásárolható legmagasabb bankjegycímlet: 1000-es

b) bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:

görög drachma 40,43 40,51

Hétfő reggel kilencre emelkedett abban a vasárnapi merényletben meghaltak száma, amelyet egy izraeli turistabusz ellen követek el az egyiptomi Iszmailia közelében. A kórházakban 16 sérültet ápolnak.

A gondosan megtervezett akció néhány másodperc alatt zajlott le; Kairótól 63 kilométerre északra, a sivatagi országúton álarcos fegyveresek nyitottak géppisztolytűzet és dobáltak kézigranátokat a turistákat szállító autóbuszra.

Órákkal később egyiptomi arab dialektust beszélő férfi telefonált az egyik hírigyűzőség kairói irodájába. Közölte, hogy „az egyiptomi börtönökben sínylődő elnyomottak védelmére alakult szervezet” emberei követték el a merényletet.

Újabb ürséta

A Mir-úrállomás lakói ismét hosszabb ideig dolgoztak a szabad világűrben. Alekszandr Szerebrov és Alekszandr Viktorenko hétfőn három és háromnegyed órát töltött az űrállomáson kívül. A rövid időn belüli ötödik „ürséta” moszkvai idő szerint reggel 9 óra után kezdődött, s ezúttal Viktorenko volt a főszereplő. A legutóbb kipróbált új közlekedési eszközzel most már 45 méterre távolodott el az űrállomástól. Kísérleteket végzett a Kvant-2 jelű űrmodul új zsilipelő berendezésével és kijáratával.

Hétfőn délután – Horn Gyula külügyminiszter meghívására – Magyarországra érkezett Catherine Lalumiére asszony, az Európa Tanács főtitkára.

Mai lapunkat
Czakó Sándor szerkesztette

Holnap
számunkban
olvashatják,

mik azok
a gombüzemi
tanulmányok

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czakó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tóttós Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József, Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szerkesztés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Feladás: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem űzünk meg és nem küldünk vissza!